

Szent István Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Tudományos Diákköri Konferencia
2012. november 21.

A Gödöllői Királyi Kastély rendezvényeinek vizsgálata különös tekintettel a Barokk Kastélynapokra

The assessment of the program series of Gödöllő Royal Palace and the Baroque
Days in particular

Készítette: Szalai Orsolya Mária, SZIE GTK BA
Turizmus-vendéglátás III. évf.

Konzulens: Dr. Káposzta József, Intézeti igazgató,
egyetemi docens, SZIE GTK RGV

Közgazdaságtudományi szekció

Gödöllő, 2012

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
A vizsgálat tárgya	4
A dolgozat struktúrája	4
1. A RENDEZVÉNYSZERVEZÉS	6
1.1. A rendezvényszervezés kialakulása és fejlődése	6
1.2. A rendezvényszervezés napjainkban	8
1.3. A rendezvényszervezés, rendezvények csoportosítása	9
1.3.1. A rendezvényszervezés	9
1.3.2. A rendezvények csoportosítása	10
1.3.3. Idegenforgalmi, turisztikai rendezvények	13
1.4. Történelmi tárgyú rendezvények, fesztiválok	14
1.5. A kulturális-művészeti fesztiválok története és helyzete a jelenben	19
2. A GÖDÖLLŐI KIRÁLYI KASTÉLY	23
2.1. A Gödöllői Királyi Kastély története	23
2.2. A Kastély jelenkora	26
2.3. A Kastély, mint rendezvények helyszíne	28
3. A BAROKK KASTÉLYNAPOK	35
3.1. A Barokk Kastélynapok története	35
3.2. A 2012 –évi Barokk Kastélynapok	36
3.3. A Barokk Kastélynapok vizsgálata, elemzése	38
3.3.1. A Barokk Kastélynapok elemzése, rendezvényszervezési szempontok alapján	38
3.4. A Barokk Kastélynapok elemzése kérdőíves felmérés alapján	42
3.4.1. Látogatói oldalról	42
3.4.2. Előadói oldalról	53

3.5.	A siker és a sikeresség mérése	57
3.5.1.	A siker összetevői	57
3.5.2.	A jelen hátráltató tényezők	60
3.5.3.	A jövő lehetőségei	61
3.6.	A rendezvény SWOT analízise	62
4.	ÖSSZEGZÉS	63
5.	IRODALOMJEGYZÉK	65
6.	ÁBRAJEGYZÉK	68
7.	MELLÉKLETEK	71

BEVEZETÉS

Dolgozatom témájául azért választottam a Gödöllői Királyi Kastély egyik rendezvényét, mert leendő konferenciaszervezőként fontosnak tartom a kulturális értékek fenntartását, a kulturális örökségünk megismerését, megismertetését és megkedveltetését minél több emberrel, melynek a rendezvényturizmus az egyik legjobb eszköze. Ezért esett a választásom a Gödöllői Királyi Kastély - Barokk Kastélynapokra. A két napos rendezvény, mely idén 11. alkalommal kerül megrendezésre, érdekes, változatos formában mutatja be az érdeklődőknek egy elmúlt kor tradícióit, hagyományait. A rendezvény a felnőttek és gyermekek számára egyaránt érdekes, változatos programokat nyújt.

A téma, amely egy különleges rendezvény vizsgálata egy különleges rendezvényhelyszínen, adja a dolgozat alapját. A Barokk Kastélynapok rendezvénysorozat Mária Terézia háromnapos gödöllői látogatásának 250. évfordulóján, 2001-ben indult, és azóta évenként megrendezésre kerül. Nemcsak a maga korában kiemelkedően magas színvonalon megrendezett és a Kastély hírnevét emelő eseménynek állít emléket, hanem betekintést enged a barokk kor kultúrtörténetébe is. Célom annak vizsgálata, hogy a 11. alkalom is olyan nagy érdeklődést vált-e ki, mint az elsők bármelyike, illetve, hogy milyen kihívásokat és buktatókat rejt a szervezése. Képet kaphatunk a látogatókról, mely további következtetések levonását teszi lehetővé. Gyerekek, felnőttek, idősek, fiatalok, magyarok, külföldiek... ezek mind meghatározzák, hogy a programnak milyen irányban kell mozdulnia, fejlődnie, változtatnia, ha szükséges. Elég jó rálátásunk lesz arra is, hogy a magyar lakosság mennyire kapható az ilyenfajta kulturális programokra, illetve a gyerekek látogatási aránya hogyan alakult az elmúlt évek során.

A TDK egy olyan lehetőség, mely segít bennünket abban, hogy határozottabbak, szilárdabbak legyünk. Gazdagítja a látókörünket, mert a dolgozat elkészítése során számos ismertanyaggal találkozunk, melytől szintén csak többek lehetünk.

„A műveltség olyan, mint a védőoltás: megvéd minket a manipulációtól, határozottabbá, elveinkben szilárdabbá, látókörünkben gazdagabb tesz bennünket.”¹

Véghelyi Balázs

¹CITATUM: Idézetek a kultúráról <http://www.citatum.hu/kategoria/Kultura/2> . Letöltve: 2012. július 24.

A vizsgálat tárgya

A "Barokk Kastélynapok" hagyományteremtő ünnepségsorozat, kulturális-művészeti fesztivál, vizsgálata során válasz szeretnék kapni a különböző elemzésekből és vizsgálatokból arra, hogy mi szükséges ahhoz, hogy egy történelmi tárgyú turisztikai rendezvény sikeres legyen és rendezvénysorozattá váljon. Keresem a választ arra, mi a siker titka, milyen környezeti és szervezési kvalitást igényel, hogy a programból a 11. alkalommal se tűnjön el az újdonság varázsa, és éppen a több éves múltja által legyen még vonzóbb. Más aspektusból nézve: hogyan alakul a látogatottság, a finanszírozás, milyen hagyományos és innovatív eszközök alkalmazására van szükség a tartós sikerhez. A téma történelmi feldolgozásához szakirodalmi könyveket, konferencia előadásokat vettem igénybe, valamint internetes sajtótermékeket használtam, a forráselemzés módszerével. A szakmai részhez empirikus vizsgálat keretében kérdőíves felmérést végeztem, valamint igénybevettem internetes forrásokat is, és statisztikai adatokat használtam fel, amelyeken másodelemzést, végeztem. A program elemzéséhez a Kastély rendezvényszervezési részlegétől kapott információkat használtam, a vizsgálat megállapításaihoz felhasználtam rendezvényszervezők vezetőjével készült interjút is, míg a siker-sikeresség vizsgálatához a kérdőívek feldolgozásának adatait vettem alapul.

A dolgozat struktúrája

A felépítést tekintve dolgozatom 6 tematikus részből áll. A bevezetésen kívül a többi 5 részt röviden ismertetem.

Második rész: A rendezvényszervezés fejlődésének és kialakulásának történetét ismertetem. Bemutatom, hogy az idő során hogyan alakult változott és milyen ágazatai alakultak ki a rendezvényeknek. A mai modern rendezvények közül bemutatok egy körképet a magyarországi történelmi témájú rendezvényekről. Röviden áttekintem a kulturális fesztiválok történetét és jelenlegi helyzetét.

Harmadik rész: Bemutatom a Gödöllői Királyi Kastély történetét és a jelenkorát is. Hogyan és mikortól lett turisztikai termék, műemlék, valamint bemutatom a Kastélyt, mint rendezvény helyszínt, a kezdetektől napjainkig, a jelenkori hasznosítás felvonultatásával.

Negyedik rész: Részletesen bemutatom Barokk Kastélynapok történetét, valamint részletesen a 2012. évi rendezvényt.

Ötödik rész: Ebben a részben elemzem a rendezvényt, rendezvényszervezési szakmai szempontok, a kérdőíves feldolgozás adatai alapján és swot analízist készítek. Levonom a konklúziókat, ismertetem a további lehetőségeket, illetve az esetleges akadályokat a fejlődésre vonatkozóan

Hatodik rész: Itt található a dolgozat összefoglalása.

1. A RENDEZVÉNYSZERVEZÉS

1.1. A rendezvényszervezés kialakulása és fejlődése

„Egész életünk rendezvények sorozata” írja Gyarmati Ildikó Rendezvényszervezési Kalauzában (GYARMATI, 2005)

Rendezvényszervezés gyakorlatilag azóta létezik, mióta az ember². Az ünnep, az ünneplés szinte a legősibb közösségi tevékenysége az embereknek (UTRY, 2007). Nyilván valóan más készítése volt az őskori embernek és a mai, modern embernek, de ahogy az ember fejlődött, úgy a rendezvényszervezés is. Korszakonként fejlődött, alakult és változott.

Az ősember főként rituálékat és szertatásokat „szervezett”. A nagyvadak elejtése, melyet közösen végeztek, és amelyet aztán barlangrajzokon örökítettek meg, vagy a barlangi rituális események voltak e kor rendezvényei.

Az ókori államok kialakulása után a rendezvények vallási, politikai tartalmat nyertek. Az uralkodók, vagy a háborúk győztesei a hatalmukat is reprezentálták³ a rendezvényekkel, több rege és monda maradt fent, melyek elmesélik a kor rendezvényeit. Az asszírok az ókor professzionális rendezvényszervezői voltak. A fogadásokat, lakomákat, mintegy árubemutatóként használták, domborműveken bemutatva a hadsereg erejét és győzelmeiket. Az egyiptomi fáraók szinte egész életükben rendezvények között éltek, melyeket áthatott a pompa és a fényűzés, ceremóniáik formalitásoktól „hemzsegték” (LÖCSEI, 2001). A földi élet számukra felkészülés volt a túlvilágra, amihez hozzátartozott rengeteg esemény, többek között a fáraó jubileumi ünnepségének megszervezése és lebonyolítása. Ez adott lehetőséget a túlvilági léthez. Gyakran rendeztek nagy udvari lakomákat is (ARANY et al, 2002).

Az ókor két nagyhatalma a Római Birodalom és a görög állam volt. A rómaiaknál az uralkodó volt a döntéshozó és a jóváhagyó mindenfajta rendezvénnyel kapcsolatban. Többnyire minden rendezvényen részt is vettek. Ennek egyik oka a politikai befolyásolás volt. A gladiátor-játékok híressé válása is ez időtájról tehető. Nem csak a római népet vonzotta, de igen sok külföldi látogató is érkezett ilyen alkalmakra. Tulajdonképpen ezt akár egy turisztikai látványosságnak, attrakciónak is nevezhetjük. Híres, neves emberek részére szerveztek lakomákat, melyeken csak az elit vehetett részt. Külföldről is sok férfit vonzottak az ilyen események, melyek mai szóval üzleti vacsorának is hívhatnánk. Jellemző volt a szigorú protokoll betartása és elvárása. Hasonló nagy rendezvénynek számított az Istenek

² „Mióta ember él a földön, azóta vannak rendezvények” Utry Attila (2007): Kulturális menedzselés, rendezvényszervezés. In: Kultúra és Kommunikációelméleti Szöveggyűjtemény, 144-147, Eötvös József Főiskolai Kiadó, Baja

³ a latin „repraesentatio” szó, ábrázolást, bemutatást jelent

ünneplése és Lucius Licinius Lucullus által megrendezett vacsora. Utóbbi olyannyira nagyszabású volt, hogy minden meghívottnak külön meghívót készítettek. A helyiségbe mosakodás és ruhaváltás nélkül nem lehetett belépni. A vacsora italfogyasztással kezdődött, amit a különféle fogások felszolgálása követett. Előadásokkal, műsorokkal színesítették az alkalmat. Végül minden jelenlévő kapott egy ajándékot a házigazdától.

A fentiekkel ellentétben a görögökre nem volt a jellemző a fényűzés. Legfontosabb rendezvényük az i.e. 776-tól megrendezett Olimpia volt. Ezt az eseményt minden évben megrendezték, öt napig tartott. Ahogy ma is, akkor is a felvonulás volt a „nyitózám”. Gondoskodtak a közönség szórakoztatásáról is. A versenyszámok között előadások zajlottak vagy zene szólt. Mikor azonban véget értek a versenyek, lakomát rendeztek és úgy ünnepelték a nyerteseket (ARANY et al, 2002).

A Bizánci Császárságban a hivatalos rendezvényekről feljegyzéseket készítettek, majd ezeket tanácskozásokon kiértékelték. VII. Konstantín császárnak 912-ben már Ceremóniakönyve volt, amely részletesen tartalmazta a rendezvények szertartásrendjét (OTTLIK, 1999). A bizánci hatás jelentős volt a középkor ceremóniáiban, a szokások és ceremóniák ötvöztetésében, a szertartásrend kialakításában. A vallási és állami élet megszervezésében alapvetően a bizánci minta dominált (LŐCSEI,2001).

A középkorban az egyház szerepe egyre nőtt, a szervezésükben megrendezésre került körmenetek és játékok egyik célja a még nagyobb hatalomszerzés volt. Azonban mellettük fontos szerepet kaptak a királyok és nemesek is. Különböző családi események lebonyolítását maguk szervezték, csakúgy, mint a lovagi tornákat is. Utóbbi igen közkedvelt volt és rengetek érdeklődött vonzott szerte a világból. Ez az esemény jelentősen növelte az idegenforgalmat. Fontos volt az előre megszabott keretek és szabályok betartása a torna során. Jellemzően több napig tartott egy ilyen torna és a végén hatalmas lakomával zárult (ARANY et al, 2002). A lovagi tornák és bajvívások megrendezése több célú volt, ezek a rendezvények vitézségi bemutatók, sportesemények és szórakoztató programok is voltak. Az újkor ceremónia mesterei a spanyolok voltak, minden idők legnagyobb ceremónia mesterének V. Károlyt tartották. A spanyol szertartásrend egész Európában tért hódított.

A francia XIV. Lajos Versailles-i Kastélya a fény, a pompa és a nagyszerű ünnepek Kastélya volt, ahol 50 éven keresztül „örökös színelőadás” keretében zajlott az udvari élet (LŐCSEI,2001).

A barokk korban az udvari élet fényes keretek között jelentősen kibontakozott. A királyi rendezvényeken a csillogás, túlzás és a külsőségek voltak a fontosak. Vadászatok és kirándulások mellett lakomákat rendeztek, melyek ételei nagy hangsúlyt kaptak. Ez idő tájt a protokoll szigorú betartása alapkövetelmény volt (ARANY et al, 2002).

A polgárosodással egy időben a királyság pompája csökkent. A reformkorban a középosztály fejlődésével nőtt az igény a különböző rendezvényekre, fellendült a társas élet. Politikai összejöveteleket tartottak, melyekre kevésbé volt már jellemző a protokolláris elvárások betartása, fellazult a korábban nagyon kemény etikett. A kor polgárai saját maguknak szerveztek rendezvényeket. Kulturális, színházi eseményeket, bálakat, farsangi multságokat, szabadtéri rendezvényeket, búcsút, népiünnepélyeket. A 19. sz. végének legjelentősebb rendezvénye az 1896-os millenniumi kiállítás volt, amely Magyarország 1000 éves történelmét, Európában elfoglalt helyét és gazdasági fejlődését kívánta bemutatni. A szórakozásról az Ósbudavár elnevezésű vigalmi negyed gondoskodott. A 20. sz. elejének új megjelenési formájú rendezvényei: a kiállítások és bemutatók, nemzetközi találkozók, melyek a két világháború között teljesebben ki. Az akkoriban tartott vásárokat ma már expóknak neveznénk (ARANY et al, 2002).

A második világháborút követően megtorpant a rendezvényszervezés. Csak párt és katonai célú rendezvényeket szerveztek, melyek mellett a munkahelyi ünnepek megszervezése kapott még helyet. Ezen kor báljai vagy kirándulásai egy célt szolgáltak, a csapat- és csoportépítést, a szocialista embertípus kialakítását.

Túllépve a háborús időszakon, az 1970-es években megszületett a hivatásos rendezvényszervezés. Először vállalati, üzemi szinten zajlott, de később önállóvá nőtte ki magát. Manapság is rengetek rendezvényszervezéssel foglalkozó vállalkozást lehet találni, melyek lehetnek profit orientáltak, de non-profit cégek is.

1.2. A rendezvényszervezés napjainkban

„Magyarországon a 80-as évekig minden nagyobb létszámú rendezvényt be kellett jelenteni jóváhagyásra a Művelődésügyi Minisztériumba, ahol még a belső elhárításnak is beleszólási joga volt az eseményekbe. A 90-es évek elején zajló politikai, gazdasági változások, mint mindent, a rendezvényszervezést is forradalmisították. A vállalkozói, nemzetközi nyitási folyamatokkal párhuzamosan a rendezvények száma, típusa és minősége is jócskán megnőtt. Értékké vált a minőség és jelentős szerephez jutott az ár is.”⁴

„A rendezvényszervezés napjainkra az üzleti szféra részére az egyik leghatékonyabb marketing eszközzé vált. Ezen rendezvények alkalmasak arra, hogy viszonylag rövid idő alatt, koncentráltan és célirányosan juttassunk el üzenetet számunkra bármilyen szempontból

⁴ Rendezvényszervezés alapjai: http://mediaasz.hu/cikkek/23_1.htm , Letöltve: 2012.08.27.

fontos embereknek. A rendezvények többségén felmerül igényként a jelen lévők étellel-
itallal való kiszolgálása is.”⁵

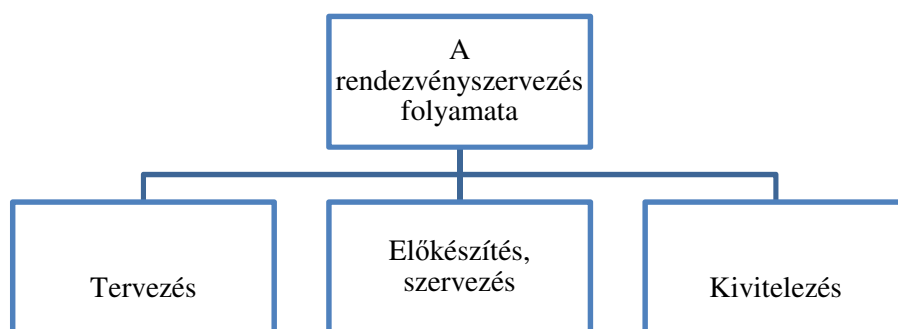
Magának a rendezvénynek több fogalma ismert. Mi a rendezvény? Nagyon röviden: „Adott helyen és időben megtartott összejövétel” (GYARMATI, 2005).

A rendezvény fogalma koronként is változik, alakul. Az értelmező kéziszótár 1985-ös kiadásában: „A rendezvény (fn): Szervezett közösség keretén belül rendezett (szórakoztató jellegű) összejövétel”⁶, míg egy 2002- es kiadású Üzleti rendezvényszervezés könyvben az üzleti rendezvény fogalma, az általánosnál sokkal konkrétabb:”alkalmi, széles körű gyűlés, időszaki összejövétel, előre szervezett formában”⁷.

Mindegyik meghatározás lényeges eleme, a tér és az idő. Fontos továbbá a szervezettsége és a célja, valamint az érintett emberek, embercsoportok meghatározása.

1.3. A rendezvényszervezés, rendezvények csoportosítása

1.3.1. A rendezvényszervezés

1. ábra A rendezvényszervezés folyamata

Forrás: saját vizsgálat ARANY et al, (2002) alapján

Abban a szakirodalom egyetért, hogy a rendezvényszervezés folyamatának fenti elemei kikerülhetetlenek. Az ezeket megelőző és követő folyamatok, már nagyban függenek a rendezvény fajtájától, attól, hogy ki szervezi a rendezvényt, és mely módon jut hozzá a szervezési feladathoz. Ennek megfelelően a tervezést megelőzheti a marketing és tervezési jog elnyerése, előkalkuláció, árajánlat (FARAGÓ, 2003), a koncepció kidolgozása (ALLEN,2010), ötletelés, az alapok meghatározása (SARKADI,é.n.).

⁵ Rendezvényszervezés vs party service-catering : <http://www.bonusparty.hu/magazin20101104-1.html> Letöltve: 2012.08.27.

⁶ Magyar Értelmező Kéziszótár (1985), Akadémia, Budapest

⁷ Arany-Hajnal-Körössy-Nagy-Novák-Tomecskó (2002): Üzleti rendezvényszervezés I. B+V Lap és Könyvkiadó Kft, Budapest

A tervezés alapelemei, melyeket a tervezés során kötelezően figyelembe kell venni:

- azok az elemek, melyekből összeáll az esemény
- a nem kihagyható, kötelező elemek, ezek alkotják az eseményterv központi részét
- a helyszín és stílus meghatározása,
- a helyszín hangulatának meghatározása
- annak meghatározás, hogy milyen érzéseket kívánunk kiváltani. (ALLEN,2010)

A tervkészítés folyamán elkészült forgatókönyv, program biztosítja, az előkészítés és a szervezés feladatainak tervszerű végrehajtását.

Az előkészítés, szervezés fontos eszköze az ellenőrző lista készítése, mert a szervezőmunka minden lépését pontosan adminisztrálni kell. A rendezvény adminisztrációja képet ad a rendezvényszervezés profizmusáról (FARAGÓ, 2003), és az ellenőrző lista egyben a részletek feletti ellenőrzést is biztosítja.

A kivitelezés magában foglalja a rendezvény felépítését, a rendezvény lebonyolítását-működtetését, a rendezvény lebontását és az utómunkákat. (ARANY et al, 2002)

A kivitelezési munkát követő értékelés, már ismét függ attól, hogy saját szervezésű, vagy megrendelésre történt szervezésről van szó. Saját szervezés esetén, mivel nem kell a megrendelő felé elszámolni, gyakran elmarad az értékelés. Bizonyos fajta elszámolás természetesen minden rendezvényt követ, hiszen nincs olyan rendezvényhelyszín, ahol minden önerőből megoldható, de minden rendezvény után szükséges lenne zárójelentést készíteni, esetleg „follow up” levelet eljuttatni a résztvevőknek (FARAGÓ, 2003), melyben tájékoztatjuk őket a rendezvény sikerességéről, akár képek, sajtóanyagok csatolásával, rövid kérdőíven kikérhetjük véleményüket a rendezvényről. Készíthetünk továbbá referenciadossziét is a rendezvényről, amelyben összegyűjtjük a résztvevők, közreműködők adatait és minden a rendezvénnyel kapcsolatos információt (FARAGÓ, 2003).

1.3.2. A rendezvények csoportosítása

A rendezvények csoportosításának szempontjai:

- **résztvevők motivációja:** ez lehet szórakozás, ismeretszerzés, kapcsolatépítés, stb.,
- **időtartam:** a néhány órától a többnapos rendezvényig terjed,
- **gyakoriság:** egyszeri vagy rendszeres, pl. évenkénti,
 - ✓ hatókör:

- ✓ világrendezvény (megaevent): nagy rendezvény, melynek hatása az egész világra kiterjed, Pl. Olimpia, Világkiállítás, Karnevál, sport világbajnokság,
 - ✓ földrészekre kiterjedő: Ázsia játékok, foci EB,
 - ✓ nemzetközi: ahol a rendező országon kívül még legalább három ország részt vesz,
 - ✓ országos, regionális, kistérségi, városi vagy helyi rendezvény
- **helyszín jellege** lehet zárt vagy nyitott, illetve egy vagy több helyszínes,
- **tervezett vagy spontán**, a rendezvényekre döntően a tervezettség jellemző, de előfordulnak spontán esetek is, mint pl. dolgozók munka utáni sörözése, vagy egy spontán kialakuló tüntetés,
- **szervező szerint**: profi vagy amatőr, az amatőr rendezés a családi ünnepekre, eseményekre jellemző, bár ma már ezen a területen is megjelentek a profi rendezvényszervezők,
- **gazdasági cél**: egy rendezvény lehet profitorientált, vagy nonprofit, illetőleg a kettő keveréke, amikor bizonyos programelemekért fizetni kell, míg a program más részei ingyenesek,
- **konkrét típus**: mint az alábbiakban látható a rendezvényeknek az idők folyamán rengeteg típusa alakult ki
✓ bál,	✓ kiállítás,	✓ találkozó,
✓ bankett,	✓ klinika,	✓ tanulmányi csoport,
✓ bemutató,	✓ kollokvium,	✓ termékbemutató,
✓ bérkonferencia,	✓ koncert,	✓ tutorial,
✓ börze,	✓ konferencia,	✓ ünnepség,
✓ buzz session,	✓ kongresszus,	megemlékezés,
✓ előadás,	✓ közgyűlés,	✓ vadászat,
✓ estély,	✓ multság,	✓ vándorgyűlés,
✓ fesztivál,	✓ műhely-	✓ vásár,
✓ fiesta,	megbeszélés,	✓ video átjátszás,
✓ fogadás,	✓ panel vita,	✓ vigalom,
✓ fórum,	✓ parádé,	
✓ gála,	✓ parti,	
✓ hangverseny,	✓ sajtó reggeli,	
✓ happening,	✓ sajtótájékoztató,	
✓ jamboree,	✓ show,	
✓ karnevál,	✓ szakvásár,	
✓ kerekasztal	✓ szeminárium,	
beszélgetés,	✓ szimpózium,	
- **rendezvénysorozat**: azonos téma köré szerveződő, több, önállóan megrendezésre kerülő eseményből, rendezvényből áll, melyek bizonyos időközönként követik egymást.

- **szakjelleg:** tulajdonképpen a rendezvény alapvető rendeltetését határozza meg, eszerint van
 - ✓ állami
 - ✓ tudományos,
 - ✓ kulturális, művészeti,
 - ✓ politikai,
 - ✓ sport,
 - ✓ idegenforgalmi⁸
- **cél:** a rendezvények megszervezése sokféle célt szolgálhat, amelyet alapvetően a rendezvény szakjellege és típusa határoz meg, pl.:
 - ✓ hagyományteremtés illetve hagyományőrzés,
 - ✓ szórakoztatás,
 - ✓ oktatás illetve ismeretterjesztés,
 - ✓ imázs teremtése vagy megerősítése,
 - ✓ igény kielégítése
 - ✓ közösség, csapat építés,
 - ✓ profitszerzés
- **eredetiség szempontjából** a rendezvény lehet
 - ✓ kandidált: A téma szerinti nemzetközi szervezetnél pályázni kell, meg kell szerezni a rendezés jogát. Sportesemények, kongresszusok, konferenciák tartoznak ebbe a körbe,
 - ✓ adaptált: a más országoktól átvett rendezvény, ilyen pl. a Budapesti Tavaszi Fesztivál vagy a Prágai Tavasz,
 - ✓ innovált rendezvény: olyan újszerű ötlet, amelynek nincs tartalmi és formai előzménye. Magyarországon a rendezvény témája, rendezési módja, még nem jogvédett,
 - ✓ konvencionális rendezvény hagyományokra vezethető vissza, de továbbfejlesztik.⁹

⁸ Forrás: ARANY et al (2002)

⁹ Forrás: RAFFAI, CS (2005)

1.3.3. Idegenforgalmi, turisztikai rendezvények

A turisztika mindkét ága a hivatásturizmus és a szabadidő-turizmus része az idegenforgalomnak.

A rendezvények nagyon sok fajtája régóta ismert, de minden kor megteremti a saját rendezvény fajtáit. A 20. század új rendezvény fajtákat teremtett, mint azt már korábban is említettem, a vásárokat, nemzetközi találkozókat, világkiállítást stb., de megteremtette a céges rendezvények kultúráját, a hivatásturizmust is. A hivatásturizmus mindhárom ága:

- az üzleti turizmus,
- a konferenciaturizmus,
- és az incentív turizmus,

elősegítette és folyamatosan elősegíti a rendezvényszervezés, mint szakma rendkívül gyors fejlődését és specializálódását, ezen túlmenően jelentős hatással van a turisztikai szolgáltatások szinte minden elemére. Az üzleti utazók jelentős bevételt jelentenek az utazási cégek, a szállodák, vendéglátó és szórakozóhelyek részére (FARAGÓ, 2009). Míg az üzleti utak valamint a konferenciák és kongresszusok célja elsősorban a munka, a továbbképzés, a szakmai fejlődés, addig az incentív utakat, bevallottan is, szórakozási, kikapcsolódási, élményszerzési céllal szervezik.

A turizmus tömegessé válása a 20. század második felére tehető. A tömegessé válás együtt járt azzal, hogy a turizmus sokszínűbbé vált, kiteljesedett, új tevékenységek, programok és helyszínek jelentek meg (FORMÁDI, 2009). Kialakult az esemény és rendezvényturizmus.

A rendezvényturizmus tárgya, a turisztikai rendezvény egy olyan termék, amely szolgáltatásokból illetve szolgáltatások halmazából áll.

Jellemzői:

- a megfoghatatlanság, hiszen nem konkrét terméket vásárolunk, hanem élményeket, ismereteket, emlékeket,
- az egyidejűség, mivel a termék előállítása és fogyasztása egy idejű,
- a veszendőség, mert ezek a szolgáltatások nem raktározhatóak,
- a verseny, mert nagy a konkurencia

- a vonzerő, amely szinte a legfontosabb alapelem, ezért kel útra a látogató. A turisztikai rendezvény egy ember alkotta vonzerő.¹⁰

A turisztikai rendezvények sokrétű kínálatából, a magyarországi történelmi tárgyú rendezvényekkel, fesztiválokkal, foglalkozom, mert dolgozatom témája is ebbe a körbe tartozik.

1.4. Történelmi tárgyú rendezvények, fesztiválok

Rendezvényszervezési aspektusból úgy lehet jellemezni a történelmi tárgyú rendezvényeket, fesztiválokat, hogy gyakran rendezvénysorozatok, amelyek egy téma köré szerveződnek. Kikapcsolódást és ismeretszerzést tesznek lehetővé a résztvevők

2. ábra Ókori harcosok felvonulása

forrás: www.utazzithon.hu/savaria-tortenelmi-karneval-2012-szombathely.html

számára. Helyi, tervezett és nyitott rendezvénynek minősülnek. Kulturális, művészeti rendezvények, melynek szórakoztatnak, oktatnak, hagyományt teremtenek és hagyományokat mutatnak be, de ugyanakkor tematikusak is,

amelyeknek „sajátos struktúrát” (GYARMATI, 2005) kell megvalósítani, és igénybe kell venni

olyan kifejezési eszközöket, mint az élőszó, vizuális anyag, jelenetek bemutatása, dramatizálás, zene, tánc. És ami a legfontosabb az eseményeknek gördülékenyen kell követniük egymást. De ezek a rendezvények, tekinthetők ugyanakkor fesztiválnak is, mivel nagyszabásúak és egy fogalom köré csoportosulnak.

Ezen túlmenően, a történelmi tárgyú rendezvények olyan események, amelyek elősegítik a közösségi művelődést és az idegenforgalom növelését is. Mi a közös ezekben a rendezvényekben? A művészetek, a rítusok és algoritmusok, a nyitó és záró ceremóniák, a programok színes kavalkádja és a különleges atmoszféra. (UTRY, 2007)

¹⁰ forrás: http://tavokt.kodolanyi.hu/ifodemo/vendeglato/vendeg_lecke05.htm

Magyarországon a 20. sz. végén és 21. sz. elején lettek igazán népszerűek a történelmi tárgyú rendezvények. A teljesség igénye nélkül néhány a bőséges kínálatból. Ókort

3. ábra Szoboszlói várjáték

forrás: <http://www.szoboszlouivarjatekok.hu>

idéző rendezvény a Savaria történelmi Karnevál Szombathely belvárosában, 2012- ben már 13. alkalommal.¹¹

A rendezvény érdekessége, hogy a látogatók aktív részvevői, szereplői a programnak, amely régészeti elemek és helyszínek felhasználásával szinte „élő

bemutatóterem”, ahol az ókor eszközeit, szokásait, viseletét, kultúráját karnyújtásra élvezheti a látogató.¹²

A rendezvényen nemcsak magyar, hanem az egykori „limes” területén élő, elsősorban antik hagyományokat őrző hagyományörző csoportok is fellépnek, együttesen vonultatva fel autentikus haderejüket. E mellett bemutatásra kerül az ókori Savaria civil élete is, ahol a hagyományörző bemutatók, előadások mellett rabszolgavásár is színesíti a programot. A legnépszerűbbek a középkori rendezvények. Szinte nincs olyan vár, várrom, ahol ne rendeznének lovagi tornát, várjátékot, középkori vigasságot, alkalmasszerűen vagy rendezvénysorozatként. Sőt még olyan helyen is, ahol egy földvárnak csak az

4. ábra A középkort idéző rendezvények állandó programjai

Forrás: saját vizsgálat, lábjegyzet 13-19. adatai alapján

¹¹ forrás: www.utazzithon.hu/savaria-tortenelmi-karneval-2012-szombathely.html

¹² forrás: http://www.aktivpihenes.hu/sajtocikkek_ausztria_magyarorszag_nemetszag/savaria_tortenelmi_karneval_iden_tizenharmadik_alkalommal

emléke él, mint Hajdúszoboszlón¹³, ahol az egy napos várjáték programjai között, a szinte minden középkori rendezvényen előforduló programokon kívül, esti várostromban, tüzes ostromban is gyönyörködhetnek, a látogatók. Ennek helyszíne, várfal híján, egy 13 m széles és 4 m magas palánkvár.

A középkort idéző rendezvények ihletője a lovagkor, így szinte minden rendezvényen megtalálhatók az alábbi ábrán bemutatott programok.

Ezen túlmenően azonban minden rendezvény törekszik valami különlegeset, egyedit is

5. ábra Sümegi lovagi torna

forrás: <http://www.sumegvar.hu/tortenelmi-lovakjatekok---kozepkori-lakomak>

bemutatni. A diósgyőri várjátékok ideje alatt pl. fesztivál várta a gyerekeket, óriásbábokkal és a középkort idéző bűvészműtárványokkal, míg a felnőttek középkori kocsmában mulathatták az időt.¹⁴ Az 1500-as évek, a török kori Magyarország életének, a kor hangulatának bemutatását tűzte ki célul a „Várjátékok – Gyulaffy Napok Csobáncért” elnevezésű, immár 9 éves

műltra visszatekintő rendezvény, amely őshonos magyar haszonállatvásár megrendezésével és sajátos íz világú török konyhával tűnik ki.¹⁵ Ugyancsak a török idők a témája az Esztergomi Történelmi Napoknak. A két napos rendezvény első napjának estéjén a törökök megostromolják a várat, majd ezt követően a harcosok fáklyás menettel és díszsortúzzal búcsúznak. Másnap reggel a reggeli őrségváltás és a viselet bemutató után a látogatók középkori csatában vehetnek részt.¹⁶

Eger városa, szintén témában, két középkori rendezvénnyel is előrukkolt. A Középkori Piac tér elnevezésű történelmi fesztivállal és a Végvári Vigasságok elnevezésű várjátékokkal. a Középkori Piac tér díszvendége 2012 nyarán Törökország, amit műsorszámok és a vendéglátás is tükröz, jelesen Huszka Jenő Gül Baba című operettjének dallamai és a török gasztronómiai bemutató is.¹⁷ A végvári vigasságok csúcspontja az ostromjáték, egy emlékcsoport, amikor is újra felelevenednek az Egri Vár

¹³ http://www.szoboszlouvarjatekok.hu/szuletes_hu.php

¹⁴ <http://www.boon.hu/varjatekok-diosgyorben-a-kozepkori-meseket-elevenitettek-meg/1992984>

¹⁵ http://www.csobancvar.hu/magyar/oldalak/varjatekok_gyulaffy_napok_csobancert/

¹⁶ <http://www.estihirlap.hu/node/15033>

¹⁷ <http://www.kozepkoripiac.hu/hu/index.php>

védőinek hőstettei, a látványos, hangeffektusokkal tarkított ütközetben.¹⁸ A középkori rendezvények közül a „Legendás lovagkor Boldogkövéralján” a lovagkori harci játékokon kívül, Boldogkő Szépe megválasztásával megidézi a lovagkornak a lovagvárok kisasszonyai iránt érzett hódolatát. A vacsora közbeni mutatványos műsor, a hastáncos nők és a lovagok duhajkodása pedig a lovagkori szórakozásról tudósít. A végére hagytam, a középkori körképben Sümegget, amely sokban hasonlít az előző rendezvényekhez, mégis eltér azoktól. Sümeg az első volt a lovagi tornák megrendezésében a 20. sz. végén. A Történelmi Lovasjátékok programot már kezdetben is nyaranta többször rendezték, de ma már akár naponta többször is megrendezik, a nyári időszakban. Ősztől tavaszig pedig heti két alkalommal látható. Így tehát ez a rendezvénysorozat egyedülálló a maga nemében, szinte már nem is a rendezvényszervezés, hanem a színházi előadás kategóriája. Természetesen ez a program nem lehetne ilyen sikeres, ha a közelében lévő szálloda állandóan változó

6. ábra Középkori piactér Egerben

forrás:

<http://www.utazitthon.hu/images/program/kozepkori-piacter-2011-1-o.jpg>

A középkor végének és az újkor kezdetének sajátos világa a reneszánsz, mely az élet minden területének, de elsősorban a kultúra megújulását jelentette. Ezt az időszakot történelmi rendezvénnyel idézte meg Eger (Interaktív Agria Reneszánsz Ünnepe)²⁰, Visegrád (Visegrádi Palotanapok)²¹, Gyula (Reneszánsz ünnep Gyulán).²²

vendégköre nem biztosítana folytonosan megújuló közönséget. Az egész éves üzemelést pedig a nyitott és fedett rendezvény helyszínek teszik lehetővé. A program különlegessége egy spanyollovakarusszel bemutató, melyet a Spanyol Lovasiskola kiváló lovasai adnak elő. A program része a középkori lakoma, ahol a kor hagyományainak megfelelően kézzel történik az étkezés.¹⁹

¹⁸ <http://www.programturizmus.hu/tdestination-vegvari-vigassagok.html>

¹⁹ <http://www.programturizmus.hu/tdestination-tortenelmi-lovasjatek-kozepkor-tobbfogasos-lakoma-sumeg.html>

²⁰ <http://ekmk.eu/reneszansz-2008>

²¹ <http://visegradmuzeum.hu/visegradi-palotanapok>

A reneszánsz rendezvények nem sokban különböznek a középkori rendezvényektől. Itt ugyanúgy megtalálhatók a megszokott állandó programok, lovagi tornák, íjász és

7. ábra Reneszánsz ünnep Gyulán

forrás:http://www.rendezvenyinfo.com/rendezveny-hirek/vii-gyulai-reneszansz-karneval_3529_526795.html

solymász bemutatók, vásár. Ami újdonság a korabeli játékok bemutatója, reneszánsz meseelőadás, múzeumpedagógiai foglalkozások Visegrádon. Régiségek vására, zászlóünnep, reneszánsz könyvünnep, fáklyás felvonulás, iniciálé rajzverseny, filozófusok éjszakája Egerben. Játékos

élelmiszerválogatás az éleltárban, várépítés, kiállítási tárgy-puzzle, ahol a kép összerakása után meg kell keresni

a mintát, kódexkészítés, munka a kovácsműhelyben, háremhölgyek a török teremben, Gyulán.

A barokk kori rendezvények közül, a gödöllői Barokk Kastélynapokkal itt nem foglalkozom, mert a rendezvény részletes elemzésére jelen dolgozat következő fejezetében kerül sor.

8. ábra Barokk Esküvő

forrás:http://www.kisalfold.hu/gyori_hirek/barokk_eskuvo_gyorben_pompa_es_boldogito_igen_-_fotok/2234854/

A másik jelentős barokk kori rendezvény, a barokk varázsa összefoglaló néven jegyzett barokk programok helyszíne Győr. A Barokk varázs cím több rendezvényt takar. A két évtizede, Európa barokk éve óta megrendezésre kerülő Barokk Esküvőt és a Barokk Nostalgiaák Művészeti Fesztivált, valamint a Nemzetközi Koboz, Lant és Gitárfesztivált. Győr ideális

helyszíne egy barokk rendezvénynek, hiszen a barokk kor emlékei napjainkig

²² <http://www.pecsistop.hu/belfold/reneszansz-unnep-gyulan-haremholgyekkel-es-lovagi-parbajjal/492942/>

fennmaradtak. Ennek a ténynek köszönhetően hiteles a barokk korabeli Győr

9. ábra Korzó a reformkori fesztiválon

forrás:

<https://www.google.com/search?q=romantikus+reformkor>

mindennapjainak megelevenítése, a program részeként, egy korhű ruhákban zajló barokk esküvővel, vagy az egykori céhek kosztümös felvonulásával, akik a körmeneteken jelképeiket, a védőszenteket, és díszes zászlókat, valamint a virággal ékesített céhládákat is végigviszik a

városon. A rendezvény felidézi az udvari muzsika hangulatát, kórusművekkel, korabeli hangszereken előadott zenekari

művekkel, Természetesen a szokásos vásári forgatag, íjászbemutató, a gyermekeknek meseelőadások is szerepel a programban.²³

A Barokk Nostalgia Művészeti Fesztivál fő témája a komolyzene, a zene ünnepén kezdődik, és a 17-18. század művészetét mutatja be, nemcsak a zene, hanem a tánc, a színház, a képzőművészet és az építészet segítségével.²⁴

Utoljára, de nem utolsó sorban még egy történelmi tárgyú rendezvényt szeretnék megemlíteni a Romantikus Reformkor című időutazást Balatonfüred újjáépített reformkori városrészében, ahol minden a reformkort idézi: a zene, az irodalmi műsorok, a sportbemutatók, a tarokk bemutató, de a színházi előadás és a bál is, valamint a több mint kétszáz, korhű jelmezbe öltözött korzózó résztvevő. Van népművészeti és iparművészeti vásár, a vendéglők eredeti receptek szerint elkészített reformkori ételeket kínálnak, felelevenítve mindezekkel a 19. századelő hangulatát²⁵.

1.5. A kulturális-művészeti fesztiválok története és helyzete a jelenben

A fesztiválokat minden társadalomban az össznépi ünneplésre való igény hozta létre, amely ötvözte magában az emberek játékgényét és az adott társadalom ünnepléskultúráját, ugyanakkor jelentős szerepet játszott a „közösség által vállalt

²³ <http://gyor.varosom.hu/programok/szabadido/Barokk-Eskuvo-1.html>

²⁴ <http://www.programturizmus.hu/tdestination-barokk-nosztalgia-muveszeti-fesztival-gyor.html>

²⁵ <http://www.programturizmus.hu/tdestination-romantikus-reformkor-seta-a-szazadok-kozt-balatonfureden.html>

értékek és világlátás” átörökítésében. (SZABÓ, 2011) Az ókorban az össznépi ünnepek mellett, hogy a cselekvés és játék szabadságát biztosították, egyben politikai célokat is szolgáltak. Társadalmi céljuk a szórakoztatás és a feszültségek levezetése volt, de ha veszélyeztettek valamely államérdeket, akár be is tiltottak, egy-egy ünnepet, anélkül, hogy a többi ünnep jellegét megváltoztatták volna. Erre példa, hogy a római Compitalia²⁶ ünnepét betiltották, amely a Saturnalia,²⁷ ünnepével együtt a fesztiválok előhírnöke volt, de a többi ünnepet ez nem érintette, mert nem az ünnep formájával volt baj, - mert az semleges, - hanem a felforgató eszmék terjesztésének lehetőségével. Majd az ünnepet császári emléknaprá nyilvánították, elvéve a köznéptől és visszaadva az uralkodó osztálynak. Felfedezhető a párhuzam a későbbi korok ünnep átalakításaival.

Az ókor végére az ünnepek átalakultak, lecsendesedtek, helyi jellegűvé váltak, a középkorban alapvetően az egyházhoz kötődtek és csak a 15-16. században váltak el az egyházi liturgiától. Ezt követően kezdődött el az éles elkülönülés a polgárság, az arisztokrácia ünneplési módjai között. Az ezt követő időszakban, a korábbi évszázadoktól eltérően, felértékelődött a művészet és a kultúra. A 19.-20. században már jelentős a fesztiválok száma, de ezek komolyzenei, színház és film fesztiválok voltak, még a városi elit ünnepei. Velence a képzőművészetet, Cannes a filmművészetet, Salzburg a komolyzenét, Bayreuth az operát képviselte. A Szegedi Szabadtéri Játékok, úttörő volt az európai szabadtéri kulturális rendezvények között.²⁸ Az össznépi kulturális fesztiválok, csak a II. Világháborút követően terjedtek el. A kulturális fesztiválok sokszínű világából Kelet- Európa, ideológiai okokból kimaradt, csak néhány államilag szervezett és preferált fesztivál volt, mint a VIT (Világ Ifjúsági Találkozó), majd később a televíziós- rádiós fesztiválok, versenyek. Önálló kezdeményezések számára nem igazán volt lehetőség. Ez volt a helyzet Magyarországon is és csak a rendszerváltást követően változott, akkor viszont szinte robbanásszerűen.

²⁶ Az utakat védelmező Lar istenek ünnepe volt, ezért Lares ünnepnek is hívták, városi ünnep volt, vad és nagy tömegeket mozgató, betiltására a lázadástól való félelem miatt akkor került sor, amikor már az urak nem látogatták, hanem a köznépi ünnep lett. (SZABÓ, 2011).

²⁷ December 17–19. között ünnepelték a Saturnaliát, a vetés istene, Saturnus tiszteletére. A földművelő társadalomban ekkor zárultak le az év munkálatai: a föld és a rajta dolgozók már megpihenhettek (HAHN,én)

²⁸ Az első előadásra - a *Magyar Passióra*, - 1931. június 13-án került sor.

Ma Magyarországon évente 6.000 fesztivált²⁹ rendeznek, ennek egy része tartozik a kulturális, művészeti fesztiválok sorába.

Ha a kulturális fesztiválok társadalmi funkcióit vizsgáljuk, azt láthatjuk, hogy jelentősen különböznek a régi fesztiváloktól. A 25-30 évvel ezelőtti fesztiválok zömmel két féle társadalmi funkciót vállaltak fel: egyrészt politikai pozícióerősítést, a hagyományos kulturális értékek mentén, másrészt a művészet megreformálását az avantgárd műfajok, tánc, mozgás felhasználásával.

A jelenkori kulturális fesztiválok, melyek már valóban össznépi fesztiválok szintén két funkció mentén mozognak: egyrészt a társas lét megélése, a közösségi művelődés és az ifjúsági kultúra érkeinek erősítése a rock fesztiválokból kifejlődött zenei vonal mentén, másrészt a közösségi művelődés keretében, a népszerű és az igényes műfajok vegyítésével, hagyományokat megőrizve- megújító funkció ellátása, minél változatosabb látogatói körben. (SZABÓ,2011)

Vizsgálatom tárgya általában és konkrétan is az utóbbi körbe tartozó fesztivál típus. „A hagyományt újító fesztiválok régi és újkomform műfajokat egyaránt bemutatnak, koncepciójukban szintézis keresik.koncepciójuk átgondolt, megújulásra és a feltöltődésre fókuszál” (SZABÓ,2011). Azért idéztem szó szerint a fenti meghatározást, mert úgy vélem bármely mai kulturális rendezvény számára felvállalható, hogy, ha rendezvényére ez a meghatározás ráillik, akkor azt fesztiválnak lehet nevezni. A vélekedésem alapja az a tény, hogy a magyarországi, hagyományőrző, történelmi tárgyú, kulturális és művészeti rendezvények identitásavarban szenvednek, amennyiben a saját maguk számára sem határozzák meg rendezvényük konkrét típusát. Itt most visszautalnék a magyarországi fesztiválok számára.

A Fesztiválszövetség elnöke, Márta István 2012. július 15.- én egy rádió interjúban ismertette, hogy „Magyarországon évről évre 6000, magát fesztiválnak nevező rendezvény van”Én ezt a mondatot úgy pontosítanám, hogy 6000 fesztiválnak minősülő rendezvény van, mert csak egy részük nevezi magát fesztiválnak.

A fesztiválszövetségnél 377 rendezvény regisztrált közül 138, míg a 105 minősített rendezvény közül 31 elnevezésében nem szerepel a fesztivál szó. Ilyen pl.: a Gyulai Reneszánsz Karnevál vagy a Savaria Történelmi Játékok, kettő azok közül, amelyeket előzőleg a 2.4 fejezetben ismertettem.

²⁹ A Fesztiválszövetség elnöke, Márta István közölte egy rádióinterjú során.

http://premier.mtv.hu/Hirek/2012/07/15/15/Valtozik_a_fesztivalok_allami_tamogatasa.aspx

És nem csak az elnevezésben, de a rendezvényekről készült ismertetőkből, marketing anyagokban sem utalnak a szervezők a fesztivál jellegre. A 6000-ből a nem regisztrált 5623 rendezvény, pedig nyilvánvalóan nem is tartja magát fesztiválnak, mintha ez valamiféle leminősítést jelentene. Ha azt vesszük alapul, hogy az első művészeti fesztivál a Bayreuther Festspiele volt 1876-ban, akkor úgy gondolom a kulturális – művészeti fesztivál igazán méltó elnevezés ezekre a rendezvényekre.

Miért van akkor mégis ez az ellenállás. Ilyen irányú vizsgálat hiányában az ok nem ismert. A Fesztiválszövetség által biztosított minősítés azon túlmenően, hogy rangot ad egy fesztiválnak és garantálja a magas minőséget, gyakorlati, pénzügyi előnnyel is jár, hiszen állami támogatást biztosít és a pályázatokon való részvételnél is előny. A minősítés, amelyre 2009-től van lehetőség, ha nem is közvetlenül, de mindenképpen bővíti a hazai kulturális kínálatot és emeli annak színvonalát.³⁰

³⁰ <http://www.fesztivalregistracio.hu/index.php?modul=cms&page=minosites>

2. A GÖDÖLLŐI KIRÁLYI KASTÉLY

2.1. A Gödöllői Királyi Kastély története

10. ábra A kastély távlati képe

forrás:

http://www.kiralyikastely.hu/oldal.25.egyeb_szolgaltatasok

A barokk kort jelentős építőtevékenység jellemzi, amely megkezdődött III. Károly uralkodása (1711-1740) alatt és folytatódott Mária Terézia uralkodása (1740-1780) idején is. Az, ezen időben épült Kastélyok sorába tartozik a gödöllői

Grassalkovich Kastély is. (Varga 2000)

A Kastély megépítését Grassalkovich I. Antal megbízásából, Mayerhoffer András tervei alapján kezdték el, mely építkezés 3 szakaszra bontható. Az első szakasz valószínűleg 1745-ig tartott. Ez alatt az időszak alatt épült meg az U alakú épület 3 szárnnal, az oroszlanos kökorlát és a kocsifelhajtó. Második szakaszában a három szárny öt szárnná bővült, megépült az istálló és a Kastélytemplom is. Utóbbinak a felszentelésére 1749-ben került sor. Az

11. ábra Díszterem

forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.2._d_izsterem

épülethez ekkor már hét torony is tartozott. Mária Terézia látogatást követően, 1752-ben a Kastély újabb átalakításon és bővítésen esett át, ami során a szolgáknak építettek szobákat, vendégszobát alakítottak ki Migazzi Kristóf váci püspök számára és elkészült a sörház és pincerendszere is. A Kastélyban számos híres helység fellelhető.

Ilyen például a díszterem vagy a Mária Terézia-szoba. A harmadik építési szaka 1759-ben fejeződött be, ekkorra az épület elnyerte azt a formáját, melyre azt mondják, hogy típussteremtő barokk Kastély. Kertjére hatást gyakorolt a franciáknál jellemző kertművészet, melyben megtalálható volt a Királypavilon, szökőkút, a gróf lovának

szobra, mely kőből készült, valamint egy Lövölde-ház is. Az egész kert területe több mint 20 hektárt tesz ki.

Grassalkovich II. Antal hatalmas átalakítást végzett azzal, hogy egy 120 fős, korának megfelelő színvonalú színházat építtetett. Ehhez fel kellett áldozni Migazzi Kristóf lakosztályát és három szintet össze kellett vonnia. A kertben is sok változás történt, melyet beültettek különféle, hazánkban nem jellemző fákkal, illetve virágokkal. A konyha, vadas és fácán kert mellett kis erdő is fellelhető volt, ahol mulatságokat tartottak. Ez idő alatt nyerte el a Kastély –majdnem teljesen – a jelenlegi arculatát.

Grassalkovich III. Antal, a Grassalkovichok utolsó nemzedéke, építtetett egy újabb narancsházat és egy fürdőt. Ez a fürdő fontos helyszínévé vált a főúri életmódnak. A kert alapvetően változott meg, mert a francia kert angol kertté változott. Parkja híressé vált, mert a kor igényeinek teljes mértékben megfelelt. Új vadaskert és új léckerítés

12. ábra Erzsébet királyné szobra a parkban

forrás: <http://elisabeth-sissy.mindenkilapja.hu/html/19213844/render/erzsebet-szobrok>

létesült.

Az ezt követő időszakról nem sok információ maradt fent, egészen addig, amíg meg nem kezdődött a Kastély királyi időszaka. (VARGA, 1997)

1867 és 1879 között jelentős átalakítás történt, mivel a Kastélyt ezt követően I. Ferenc József és Erzsébet királyné koronázási ajándékként, pihenőKastélyként működött.

Nagy változások következtek be az istálló környékén, melyet megnagyobbítottak és korszerűsítettek. A színházat és a medencét

teljes egészében megszüntették, helyükre szobák, illetve gyógyszertár és vendégszobák kerültek.

Új helyre kerültek a királyi lakosztályok is, ezek központja a díszterem volt. Távolodva Erzsébet királyné lakosztályától, következett felolvasónőjének (Ferenczy Ida) lakosztálya, majd a gyerekeké. A Kastély 103 szobájából 67-et a személyzet lakott. 1874-ben elkészült a királyi váróterem, melyet Ybl Miklós tervezett és mely a gödöllői vasútállomáson található.

A királyi család gödöllői tartózkodása alatt I. Ferenc József továbbra is a hivatali ügyeket intézte, melyek miatt Budára is fel kellett járnia. Erzsébet királyné ideje jó részét lovaglással, cirkuszi mutatványok gyakorlásával, majd később sétával töltötte. Elmondható, hogy itt, a gödöllői Kastélyban sokkal jobban érezte magát, mint Bécsben. Igen sokszor fordult elő, hogy különböző események megrendezésére került sor. Ezek többnyire szabadban végezhető versenyek, vadászatok vagy galamblövészetek voltak, melyeken arisztokraták vettek részt. Maga a király is szeretett szarvasra vagy vaddisznóra vadászni, egyik-másik trófeája a Kastélyban kiállításra is került. A királyi család az egész vadászigényt Gödöllőn töltötte, ennek következtében alakult ki Erzsébet királyné névnapja alkalmából tartott fáklyás felvonulás, mellyel a helyiek köszöntötték a királynét minden évben. Ez a szokás az idő múlásával gyertyagyújtássá „szelídült”. I. Ferenc József utoljára 1911-ben látogatott el a gödöllői Kastélyba Erzsébet királyné 1989-ben bekövetkezett halála után. A királyné tiszteletére több ligetet és egy parkot létesített, melyeket Erzsébetnek neveztek el. A gödöllői Erzsébet-park egyik különlegessége, hogy az oda telepített örökzöld növények fajtáinak száma 98. 1901-ben helyezték ki a királyné szobrát, melyet adományokból készítettek és melyen „napernyőt, legyezőt és virágcsokrot tart a kezében.”³¹

Ezt követően az utolsó magyar király, IV. Károly nyerte el a Kastély látogatásának jogait, amit azonban csak rövid ideig, 2 évig tudott élvezni. 1918 októberében feleségével, Zita királynéval elhagyta az országot és többé vissza se tért.

A Kastély és az uradalom ismét zárgondnokság alá került, mely során lista készült a magyar és Habsburg ingóságokról. Sajnálatos módon azonban ezen ingóságok megsemmisültek. 1919-ben a Kastély árvaházként, a vörös hadsereg főparancsnokságaként (Stromfeld Aurél, a Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének vezérkari főnöke rendezte be főhadiszállását), majd a román csapatok főhadiszállásaként (a megszálló román csapatokat vezető Károly román trónörökös időzött itt) működött. Ez idő alatt a Kastélyt és az uradalmat lelakták, tönkretették és kifosztották.

1920 márciusában a megválasztott kormányzóé, Horthy Miklósé lett a Kastély használati joga. Ebben az időszakban a Kastély karbantartásáról gondoskodtak, de különösebb átalakítások nem történtek. A déli előkertben elkészült az a bunker, mely a

³¹ Faludi Ildikó: A gödöllői kastély, 1998, Gödöllői Királyi Múzeum, Gödöllő

kormányzó védelmét, valamint a kormányzó kíséretét is biztosította. A parkot szépen karbantartották, növényekkel ültették be. Készült úszómedence, tenispálya, valamint a lovardában működött a Magyar Királyi Testőrség Spanyol Lovas iskolája. Kialakítottak fürdőszobákat a lakosztályokhoz, belső festést végeztek, de ezen felül más átalakításra nem került sor. Bár a Kastély nem csak kikapcsolódásra szolgált ez idő tájt, Horthy Miklós szívesen lovagolt és teniszezett ott léte alatt.

1944 decemberében a német alakulatok rövid ideig megszállták a Kastélyt, de már ugyanazon év december 12-én a szovjeteké volt. A mozdítható tárgyakat, vagy elárverezték, vagy elégették, és az épületben berendeztek egy katonai kórházat. Ezzel egy időben az épület el kezdett lepusztulni, mert karbantartást vagy felújítást nem végeztek rajta. Helyette még több átalakítás vette kezdetét. Erre ezért volt szükség, mert az épületnek ki kellett elégítenie a katonai célokat, később pedig a Fővárosi Tanács Szociális Otthonának igényeit. Bár 1951-ben műemlékké nyilvánították a Kastélyt, ilyen jellegű munkálatokat nem végeztek rajta. A kertet ugyan úgy, ahogy az épületet, nem tartották karban, elhanyagolták. Egy része a parknak már nem is tartozott a Kastélyhoz, hanem Gödöllő város tulajdona lett.

1981-ben vált időszerűvé a felújítás, műemléki munkálatok elvégzése. Ekkor ugyanis a Kastély már az Országos Műemléki Felügyelőség programjában úgy szerepelt, mint kiemelten kezelendő Kastély. A felújítás a lovardánál kezdődött és azt követték a tetőszerkezetek, valamint a kupolák a központi szárnyakon. (FALUDI, 1998)

2.2. A Kastély jelenkora

A Kastély kiürítése 1990-ben kezdődött meg és 1994-re teljesen befejeződött. Megalakult a Gödöllői Királyi Kastély Közhasznú Társaság, mely a Kastély használati jogával rendelkezik. Ezt 99 évig tudhatja a magáénak. Feladata a felújítás és működtetés koordinálása. A Kastélyt kulturális, múzeumi és idegenfogalmi jelentőségű hellyé kívánták alakítani, ennek kivitelezéséhez az állam járult hozzá. A program során mindent, amit lehetett restauráltak, a hiányzó tárgyakat pedig pótolták. A munkálatok közben megalapították a Gödöllői Királyi Kastélymúzeumot, melynek feladata az volt, hogy a Kastély műtárgyait megkeresse, rekonstruálja, és ezzel lehetővé tegye azok kiállítását. 1997. június 6-ra már látogatható lett a főhomlokzati szárny, a díszterem, a királyi lakosztályok és 6 másik terem is. A díszterem és a királyi lakosztály a Kastélymúzeum állandó kiállítása volt. A földszinten kávézó, ajándékbolt

működött, illetve rendezvénytermek voltak megtalálhatóak. Ezzel egy időben megszületett az elhatározás, hogy szállodai programot is üzemeltetnek. A Kastély parkjának a rendbe hozása is fontos feladat volt, melyet 1994-ben kezdtek meg, 1997-ben pedig természetvédelmi területté vált. A Pálmaházat is helyreállították, majd megnyitották, mint kertészetet. A díszkertnek a felújítása barokk stílusban történt, míg a Felső parké angol tájképiben. (FALUDI, 1998)

2010-re elkészült a Kastély rekonstrukciójának egyharmada, a felújítások pedig folytatódtak. A Kastély jelentősége nemcsak az, hogy kiemelt műemlék, turisztikai látványosság és rendezvény helyszín, hanem egyben a Gödöllői Turisztikai régió „zászlós hajója”³² is, és mint ilyen, kiemelten fontos. 2010-ben, a látogatottság már meghaladta a 250 ezer főt.³³

A felújítások IV. szakaszában renováltak két épületszárnyat: Gizella és Rudolf szárnyakat. Kastély parkjának egy részét is ebben az ütemben hozták rendbe. Úthálózatot és locsolórendszert építettek ki, padokat helyeztek el és rengeteg virágot ültettek. Ebben a szakaszban oldják meg azt a problémát is, hogy a látogatók az útvonalak használata során ne keresztezzék egymás útjait. Fontos a célzott irányítás, mely során a vendégek a távozás előtt mindenképpen átmennek a különböző kereskedelmi egységeken.

A felújított szárnyakban tartandó zenei mesterkurzusok nemzetközi érdeklődést váltottak ki, a bérleti díjakból pedig szép bevételhez juthat a Kastély. Audio guide használatára is lehetőség lesz, amely a Kastély látogatása során a vendégeknek a történelmi vonatkozásokat elmeséli. Érintőképernyős információs táblák kihelyezése is a terv részét képezi, valamint kialakítanak egy termet a gyerekek részére. Itt számítógépek segítségével játékos módon ismerkedhetnek a történelemmel. Hangsúlyt fektetnek az akadálymentesítésre és hangos térképek létesítésre is.

Az V. szakasz a lovarda és barokk istálló felújítását célozta meg. Olyan terek kerülnek kialakításra, melyek lehetővé tesznek még több kiállítást vagy koncertet, illetve rendezvények helyszínéül is szolgálhatnának, valamint egy háromdimenziós mozit is létesítenének a lovarda alatt. (GKRTE, 2010) A munkálatokat az EU-s elnökség Gödöllőre tervezett 2011-es programjai felgyorsították, így 2012 nyarán befejeződhetett a teljes felújítás, mely közel egymilliárd forintot vett igénybe. (HOLMAGAZIN, 2012)

³² GKRTE közgyűlései és szakmai programjai: http://www.gkrte.hu/public/magazin2.php?id=569&kat_id=14 Letöltve: 2012.08.22

³³ GKRTE közgyűlései és szakmai programjai: http://www.gkrte.hu/public/magazin2.php?id=569&kat_id=14 Letöltve: 2012.08.22

2.3. A Kastély, mint rendezvények helyszíne

A Kastély mindennapi életének szerves részét képezték a rendezvények, bálók vadászatok, voltak azonban kiemelkedő események is.

1751 augusztusában Mária Terézia tett látogatást a Kastélyba. A kirándulás három napig tartott és a vendéglátó Grassalkovich I. Antal hatalmas pompával rendezte meg. A korabeli bécsi beszámoló szerint³⁴ Mária Teréziát és kíséretét, minden lóváltásnál 500 magyar nemes fogadta lóháton, dob és trombitaszóval.

A látogatás első napján a megérkezéskor, díszlövészek fogadták a királynét, majd az elszállásolás után nagyszabású vacsora következett, ahol 24 nógrádi nemes ifjú szolgált fel. A Kastély és a park megvilágításához 70.000 lámpát használtak fel. Az ünnepi fénydísz elnyerte a királyné tetszését.

A második nap délelőttjén került sor a Kastély és a park megtekintésére, a parkban a program vadállatviadal volt. Ebéd után a vendégek a parkban kocsikáztak és idomított medvék mutatványaiban gyönyörködtek.

A harmadik napon a reggeli mise után a királyné megajándékozta a Grassalkovich családot, majd kíséretével visszatért Pestre.

A rendezvény tökéletesen sikerült és zökkenőmentesen zajlott, ami tekintve, hogy több mint 20.000 ember vett rajta részt, és az étkezéseken 6.000 főt meghaladó vendég számára terítettek, nem volt kis teljesítmény.

Grassalkovich, a jól sikerült látogatás feletti örömében, néhány nap múlva megvendégelte a környező falvak fő- és albíróit, az esküdteket és néhány alattvalót.

A királynéi látogatás értékét jelentősen növelte az a tény, hogy Mária Teréziának ez volt a legkeletibb útja. Egész uralkodása alatt mindössze két alkalommal látogatott a Dunántúlon távolabbra Magyarországon. 1751-ben a fenti látogatást tette Gödöllőn, majd 1764-ben Vácott járt Migazzi püspöknél. (VARGA,2000)

Grassalkovich I. Antal halálát követően a Kastély élete csendesebb lett, az örökösök szívesebben tartózkodtak Bécsben.

A királyi pár, I. Ferenc József és Erzsébet királyné 1867-ben királyi használati jogot kapott a Kastélyra, ahol sokat tartózkodtak és, ahol az udvari élet a bécsihez képest bensőségebb és családiasabb volt. Újra sor került társasági események, rendezvények tartására. Főként falkavadászokat rendeztek, de volt galamblövészet,

³⁴ Wienerisches Diarium, 1751. 71.sz, idézi Varga(2000)

lőverseny, akadályverseny is. A rendezvények a kapcsolatteremtésre is jó alkalmat biztosítottak, egyrészt az osztrák és magyar nemesek, másrészt az uralkodói család és a magyar környezete között.

Az I. világháborút követően, amikor a Kastély Horthy kormányzó használatába került, szinte teljes mértékben vadászKastélyként üzemelt.

A vadászatok augusztusban a kacsavadászattal indultak és szeptemberben a bögőszarvasbikák vadászataival folytatódtak. Novemberben általában négy vaddisznóhajtásra és öt apróvadhajtásra került sor. (VARGA,2000) A kormányzó vadászvendégei között olyan neves személyiségek voltak, mint 1934-ben Viktor Emmanuél olasz király vagy 1937-ben Pacelli bíboros, a későbbi XII. Pius pápa.³⁵ Ezen kívül solymászati bemutatók és a Spanyol Lovasiskola nyilvános bemutatói szerepeltek a rendezvények sorában.

1933. augusztus 1-15 között a Kastély Alsópark és Erzsébet parkjában felállított táborban tartották a IV. Jamboree-t, a Cserkész Világtalálkozást, 20.000 cserkész részvételével. A főcserkész Baden-Powell Horthy kormányzó vendég volt a Kastélyban.

1939 júliusában ugyancsak a Kastély parkjában került sor a Pax Ting, a leánycserkész világtalálkozó megrendezésére is.

A II. Világháborút követően a Kastély, mint rendezvény helyszín megszűnt létezni. A 70-es években bekövetkezett szemléletváltozás, mely szerint a letűnt kor Kastélyai a magyar építéstörténelmi örökség részei, vezetett oda, hogy a Kastély

13. ábra a Kastély homlokzata

forrás: <http://archiv.kiralyikastely.hu/>

rendbehozatalának gondolata felmerült, de a megvalósításra még évtizedeket kellett várni.

(VARGA,2000) 1997-től kezdett újra működni, mint rendezvényhelyszín és a felújítások

folyamatában újabb és újabb helyszínekkel bővült. A 2011. január 1. és június 30. közötti időszakban a Kastély adott helyet a magyar

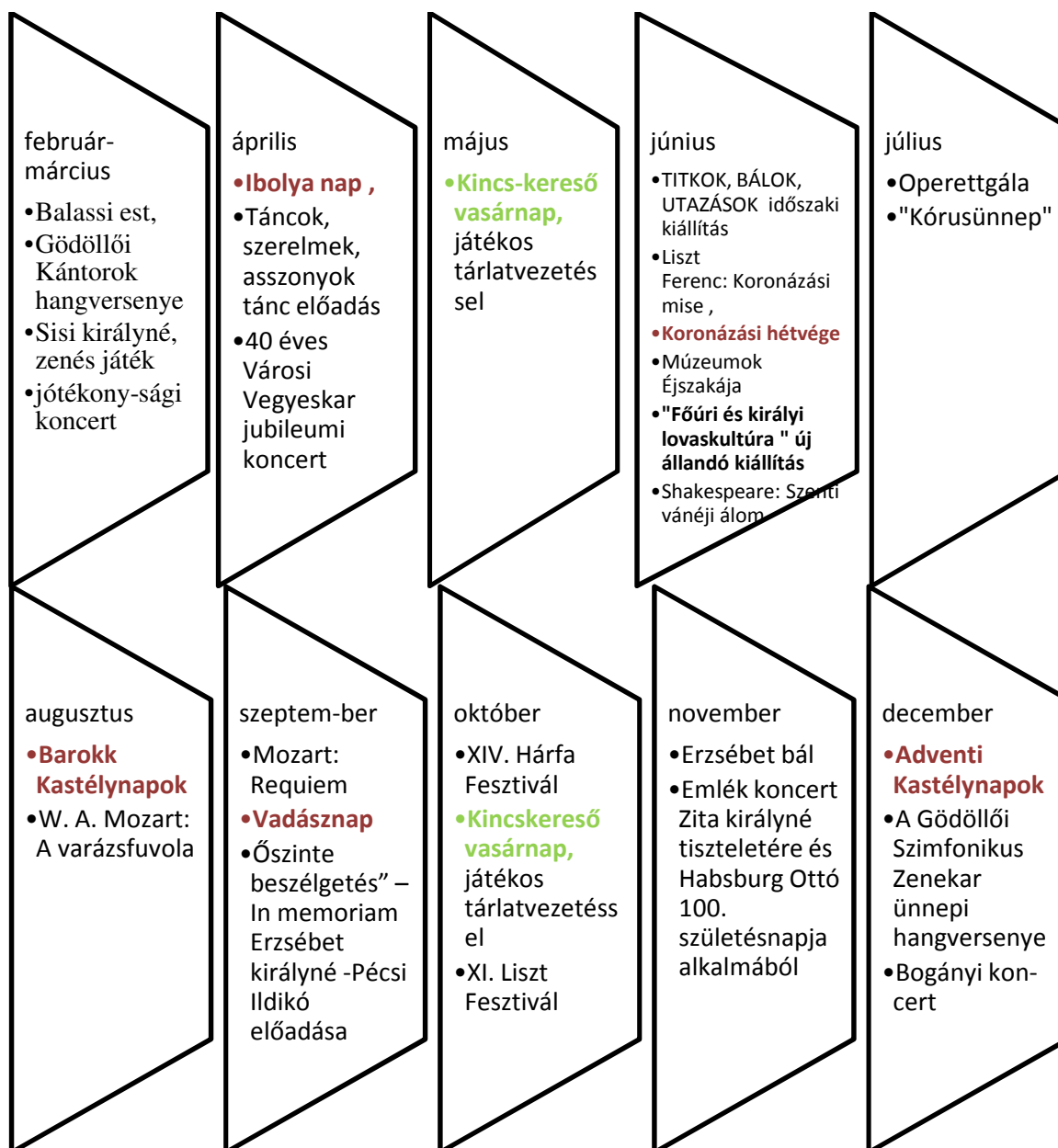
soros EU elnökségnek. Erre az időszakra sikerült rendbe hozni a lovardát is, így az eredeti állapotára visszaállítva várta a különböző nemzetek delegációit.

2012 nyarán ért véget a teljes felújítás, június 28-án, az átadás napján megnyitották az egyik állandó kiállításukat, mely a királyi lovas kultúrát kívánja prezentálni. Ezen a

³⁵ forrás: <http://www.belfoldiutazas.hu/magyar/telepules/godollo-tortenelmi-leirasa-100486>

délutánon került bemutatásra az a háromdimenziós film is, mely Erzsébet királyné Gödöllőn töltött napjait meséli el. (HOLMAGAZIN, 2012)

Jelenleg a Kastély állandó és időszakos kiállításokkal rendelkezik, családi programokkal, koncertekkel és színházi előadásokkal, különböző rendezvényekkel, illetve rendezvény sorozatokkal várja a látogatókat.

14. ábra A Kastély 2012. évi program naptára

forrás: saját vizsgálat a http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012 alapján

Az előző összeállításból is látható, hogy a Kastély havonta változó intenzitással, de szinte egész évben, -az állandó és időszakos kiállításokon felül- sok programot szervez. Erzsébet királynéhez kötődik az Ibolya nap,(emlékezve kedvenc színére és virágára) és a Koronázási hétvége. Az Adventi Kastélynapok és a Barokk Kastélynapok, a Kastély barokk történetéhez köthetők, míg a Kastély építéstörténetéhez kötött esemény a Vadásznapi. Ez az öt nagyobb, családi nap jellegű esemény számít családi rendezvénynek. A programok a Kastély honlapján³⁶ folyamatosan megtekinthetők, de külön műsorfüzetek is jelennek meg.

Természetesen mindezek mellett egész évben megtekinthető a Barokk Színház, a Királydombi Pávilon, a Kastélypark, a Lovarda és az Istálló, valamint a Horthy-bunker.

Ami a gödöllői Kastély jövőjét illeti a felújítást követően a fő feladat a műemlékegyüttes biztonságos és eredményes működtetése lesz. Az újabb fejlesztési elképzelésekre valószínűleg csak a következő, 2014-től esedékes, hét éves uniós költségvetési ciklusban lesz lehetőség.

A Kastély az állandó saját programjain kívül, kreatív rendezvényötleteket, tematizált programok kínál céges események lebonyolításához. Ezek: Időutazás a honfoglalástól napjainkig, Élet Grassalkovich gróf udvarában, Utazás Erzsébet királyné nyomában, Öt földrész kincsei. Ezek a látványban gazdag néhány órás vagy akár egész napos programok, olyan közösségi összejövetelek, amelyek kikapcsolódást és szórakozást jelentenek. A rendezvények formai megoldása a néhány fős exclusive rövid eseménytől akár ezer főt is meghaladó céges összejövetelig terjedhet, mely lehet akár szabadtéri program, csapatépítő tréning, de akár nagyszabású születésnapi parti is. A programok tartalmát a felkínált programblokkok, melyek természetesen programonként változnak, és a megrendelő egyéni kívánságai szerint alakítják ki és gondoskodnak a korrekt, biztonságos programszolgáltatásról. Így a megrendelő gyönyörű helyszínt és a nívós programot kap.³⁷

A Kastély rendszeresen konferenciák helyszíne is. Témámhoz korban kapcsolódó konferencia volt 2011 szeptemberében, Konferencia a barokk jegyében címmel. A Gödöllői Barokk Év alkalmából szervezett konferencia a barokk kor kultúra és egyháztörténelmi sajátosságaival foglalkozott. A résztvevők a konferencia ideje alatt megtekintették a Kastélyban a Kincses templomok – I. Grassalkovich Antal, a főúri

³⁶ <http://www.kiralyikastely.hu/>

³⁷ http://www.kiralyikastely.hu/page.20.kreativ_rendezvenyotletek

mecénás című, időszaki tárlatot, és a városi múzeumban a „Birodalmam alatt...” Gödöllő mezőváros élete a 18. században elnevezésű, kiállítást.³⁸

15. ábra Barokk terem

forrás:
http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.46.a_barokk_terem

A gödöllői Kastély Magyarország legnagyobb, Versailles után a világ második legnagyobb alapterületű barokk Kastélya, ahol a Kastélymúzeum állandó kiállításaként megtekinthető a díszterem, a rekonstruált királyi

lakosztályok, az Erzsébet királyné emlékkiállítás, valamint a „Grassalkovichok Kora” című állandó kiállítás. A múzeumnak jelenleg 26 terme látogatható, ezekben a királyi család gödöllői

mindennapjait mutatják be.

A Kastély rendezvény helyszínei:

Belső helyszínek:

A Kastély reprezentatív nagyterme, ünnepi rendezvények, gálavacsorák, koncertek rendezésére.

16. ábra Díszterem

forrás: <http://www.kiralyikastely.hu/tartalom>

Erzsébet szárny földszinti rendezvénytermei:

Négy teremből áll, (Lovas terem, Vadász terem, Festett terem, Lónyay terem) melyből három külön bejárattal rendelkezik. Üzleti tárgyalások, protokoll rendezvények, továbbképzések, állófogadások megrendezésére alkalmasak. Az ebédelni és vacsorázni vágyó csoportokat,

illetve a különleges hangulatú rendezvényt szervező társaságokat Mária Terézia porcelán szervize királyi környezetbe

³⁸ <http://godolloi-hirek.hu/hirek/konferencia-a-barokk-jegyeben>

varázsolja.

Erzsébet királyné titkos szobái:

Három helyiségből áll és fogadások, tréningek lebonyolítására is alkalmas.

Grassalkovich II. Antal herceg 1782 és 1785 között alakíttatott ki színházat, a Kastély együttes déli szárnyában, amelyet azonban az 1867-es munkálatok során megszüntettek és a királyi udvar igényeinek

kielégítése miatt, 15 szobát alakítottak ki. Az 1986 őszén feltárták a Kastélyszínházat

17. ábra Barokk Kastélyszínház

forrás:

http://www.kiralyikastely.hu/galeria.8.pillanatkepek__hetkoznapjainkbol

és a felújítási munkálatok befejezésével, 2003 augusztusában ismételten megnyitották. A Kastélyszínház különlegessége, hogy Magyarország egyetlen megmaradt kulisszás rendszerű színháza. Ez Európában is ritkaságnak számít.

18. ábra Lovarda

forrás:

http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.52.rendezyenyek_kiralyi_kornyezetben

2010 decemberében készült el a felújítása. Lovarda különleges rendezvény helyszín. Alapterülete 638 nm, az oszlop nélküli, műemléki környezetben lévő terem, nemcsak Magyarországon, hanem Európában is építészeti ritkaságnak számít.

Szabadtéri helyszínek:

Szabadtéri rendezvények, koncertek lebonyolítására alkalmas a Kastély főszárnyai által határolt belső udvar, melyből rálátni a 28 hektáros Kastélyparkra.

19. ábra Díszudvar

forrás:

http://www.kiralyikastely.hu/galeria.8.pillanatkepek_hetkoznapjainkbol

28 hektáros őspark, rengeteg botanikai érdekességgel. Több ezer fős kerti rendezvények helyszíne.

20. ábra Kastélypark

forrás:<http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.78.kastelyparku>

A hatszögletű, 6,5 méter átmérőjű a Kastélyban rendezett anyakönyvvezetői, egyházi szertartások ideális helyszíne.³⁹

21. ábra A Királydombi pavilon

forrás:http://www.kiralyikastely.hu/oldal.53.kiralydombi_pavilon

³⁹ <http://www.rendezvenyt.hu/helyszin/godolloi-kiralyi-kastely/>

3. A BAROKK KASTÉLYNAPOK

3.1. A Barokk Kastélynapok története

A gödöllői Kastély történetének talán az egyik jelentős és valószínűleg a leglátványosabb eseménye Mária Terézia 1751-es látogatása volt. A Kastély építtetője Grassalkovich I. Antal gróf, rendkívüli ünnepséggel fogadta az uralkodónőt. A látogatás 250. évfordulóján, 2001 augusztusában, a látogatás emlékére és a hagyományteremtés szándékával négynapos rendezvénysorozatként került megrendezésre a Barokk Kastélynapok, amelyre várakozáson kívül, több mint tízezer ember volt kíváncsi. Az esemény több művészeti ágat vonultatott fel, színes programot kínálva a látogatóknak. A rendkívüli érdeklődés megerősítette azt a tervet, hogy a Barokk Kastélynapok évente visszatérő eseménnyé váljon. A 2001 év elképzeléséből valóság vált és 2012-ben, - miután 2004-ben elmaradt a rendezvénysorozat -, immár 11. alkalommal, tehát valóban hagyományos rendezvénysorozatként került megrendezésre. A 2003. év rendezvénysorozata különleges eseménnyel is szolgált, ekkor nyitották meg 200 év szünet után ismét a Barokk Színházat. A látogatás 260. évfordulóján, a rendezvény 10. évfordulóján, 2011-ben a Kastély Gödöllői Barokk

22. ábra Vásári bábjátékos

forrás:

http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.prograjmjaik_2012

Évet rendezett, melynek a Barokk Napok kiemelt eseménye volt és a különleges alkalomra egy hetessé bővült, melynek rendezésében Gödöllő városa is részt vett. A program keretében a felújított Rudolfszárnyban a „Kincses templomok – Grassalkovich I. Antal, a barokk főúr egyházi mecénatúrája” című időszak kiállítás megnyitójára is sor került. A gróf 33 templomot építtetett, a kiállítás bemutatja a barokk kor művészeti ízlését, felhasználva ehhez a templomokból, plébániákról összegyűjtött műkincseket. A rendezvény, a fanfárszóval kísért, hintón érkező Mária Terézia és Grassalkovich Antal

köszöntésével indult, majd ezt követően kezdetét vette az egész napos, barokk kort megidéző fesztivál. A gyerekek szórakoztatására vásári bábjáték, a felnőttek részére „Élet a barokk korban” elnevezésű, borkóstolóval egybekötött tárlatvezetés szolgált, mely során bemutatásra kerültek a Kastély barokk épületrészei, a program a felújított barokk istállóban ért véget, ahol a vendégek a barokk élet ízeit kóstolhatták meg. A szabadtéri programok ingyenesek voltak, míg belépőjeggyel lehetett megnézni a múzeum megújult kiállítását. A gyermekeknek pedig a szülők jegyet válthattak a Lovardában, a „Grassalkovich gróf vendége voltam” című táncos, múzeumpedagógia programra. Ezen kívül szabadtéri kiállítás, a Napkirály udvarát és az európai udvari táncokat bemutató zenés-táncos előadás szórakoztatta a nézőket. A rendezvény teljes ideje alatt igényes portékákat kínáló vásárosok forgataga és udvari falatozók elevenítették fel a 18. századi barokk ünnepeinek hangulatát.

3.2. A 2012 –évi Barokk Kastélynapok

2012-ben a Gödöllői Királyi Kastélyban a hölgyek éve keretében a Barokk Kastély napok megrendezésére augusztus 11 -12 között került sor.

Mint az a műsor szép kiállítású ismertetőjén látható, mindkét nap az évfordulóra emlékező eseménnyel kezdődik augusztus 11-én reggel, tíz perccel tíz óra előtt. Grassalkovich Antal gróf fogadja Mária Terézia királynét. Másnap, augusztus 12-én reggel Grassalkovich Antal gróf és vendége Mária Terézia fogadja a katonai díszőrségváltást az erkélyen. Ezt követően, mindkét napon 16.30-ig, - nem cáfolva rá a program családi jellegére- egymás után változatos, látványos gyermek és ifjúsági programok követték egymást.

GÖDÖLLŐI KIRÁLYI KASTÉLY

XI. BAROKK KASTÉLYNAPOK

Augusztus 11.

9.50	Grassalkovich Antal gróf fogadja Mária Terézia királynét
10.00	Gólyalás parasztkomédia
11.00-12.00	A Szűcs Mihály Huszárbandérium interaktív hagyományörző bemutatója
11.30	Barokk foglalkozás gyermekeknek, az állandó kiállításban
14.00	„Titkok, bálók, utazások” foglalkozás gyermekeknek az időszaki kiállítás megtekintésével
15.00	Terüli, terüli asztalkám – bábmese Calagonya Bábszínház
16.30	Legyezők nyelve a Barokk Kastélyokban - kosztümös játék – Marquise Együttes
19.00	Haydn: Mária Terézia szimfónia Gödöllői Szimfonikus Zenekar

Augusztus 12.

9.50	Grassalkovich Antal gróf és vendége Mária Terézia az erkélyen fogadja a katonai díszőrségváltást
10.00	A Zrínyi Miklós Katonai Hagyományörző Egyesület őrségváltása a főbejárat előtt
10.30	Törökülésben - mesejáték – Portéka Színpad
11.30	Barokk foglalkozás gyermekeknek az állandó kiállításban
12.00-14.00	Viadalok viadalai - lovagkori és barokk interaktív katonai bemutatók
14.00	„Titkok, bálók, utazások” foglalkozás gyermekeknek az időszaki kiállítás megtekintésével
15.00	Guignol - francia vásári bábjáték Burattinó Bábszínház
16.30	Kisfaludy Károly: Három egyszerre - komédia Szekérszínház

Folyamatosan zajló programok:
Kézműves vásár
Tulipános Népi Játékpark fokrőhíntáca
Pónilovaglás a parkban
Hintőzsi lehetőségek
Lacikonyha, Kürcsi-őskálacs

További információ:
www.kiralyikastely.hu
informacio@kiralyikastely.hu
 +36 28 410 124

23. ábra A program

forrás:http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012

A programok között volt gólyalásbas parasztkomédia, „Törökülésben” című mesejáték,

24. ábra Gólyalásbas parasztkomédia

forrás:

http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012

barokk foglalkozás az állandó kiállításban, „Titkok, bálók, utazások” foglalkozás az időszak kiállítás megtekintésével, „Terülj, terülj asztalkám” címmel bábmese, francia vásári bábjáték.

Viadalok viadala – lovagkori és barokk interaktív katonai bemutatók, ezt a programot a gyerekek és felnőttek egyaránt élvezték, míg délután és az este már inkább a felnőtteké. „Legyezők nyelve a Barokk

Kastélyokban” címmel a Marquise Együttes kosztümös játéka és este 7 órától a Gödöllői Szimfonikus Zenekar előadásában Haydn Mária Terézia szimfóniája az első napon, Kisfaludy Károly: „Három egyszerre” szekérszínházi komédiája a második napon.

Mindkét napon a műsorszámoktól függetlenül folyamatosan üzemelt a kézműves vásár, a tulipántos népi játékpark fakörhintával, a póni lovaglás a parkban, a hintózási lehetőség és a lacikonyha.

3.3. A Barokk Kastélynapok vizsgálata, elemzése

3.3.1. A Barokk Kastélynapok elemzése, rendezvényszervezési szempontok alapján⁴⁰

A Barokk Kastélynapokról általában

A Barokk Kastélynapok 2012-ben 11. alkalommal került megrendezésre a Gödöllői Királyi Kastély területén. A rendezvény szervezője Gödöllői Királyi Kastély Közhasznú Nonprofit Kft. Helyszíne a Kastély parkja, egyes programok kapcsolódnak a Kastély épületében lévő állandó vagy időszakos programokhoz. Színházi előadásokat a Barokk Színházban tartanak.

A rendezvény elnevezése- Barokk Kastélynapok- nem utal a rendezvény konkrét típusára, amit fesztiválként lehetne talán a legrövidebben meghatározni.

A résztvevők motivációja

Szórakozás, ismeretszerzés

A rendezvény ideje, időtartama, gyakorisága

A rendezvény augusztus hónapban kerül megrendezésre 2001- óta, évente (2004. évben a rendezvény költségvetési problémák miatt elmaradt). A rendezés dátuma változó, mivel minden alkalommal hétvégén, szombat és vasárnap, 2 napon át tart. (2010-ben kivételesen 4 napos volt a Barokk év eseményei miatt)

A rendezvény hatóköre

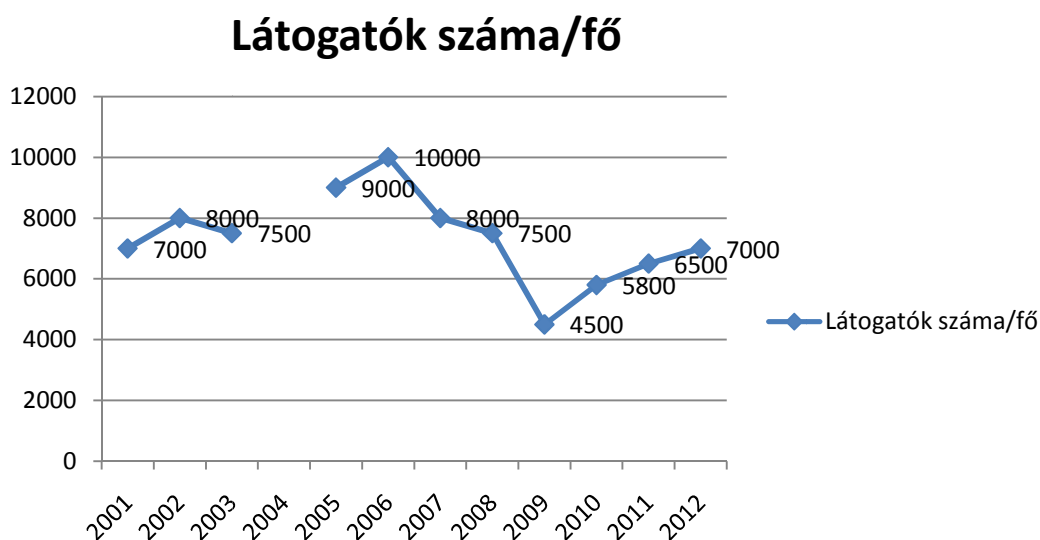
A Barokk Kastélynapok regionális rendezvény, mert hatással van a régió idegenforgalmára, látogatottsága viszont ennél szélesebb körű. A Barokk Kastélynapok nem áthelyezhető más helyszínre, mert a helyszín történelme generálta a rendezvényt.

⁴⁰ Jelen dolgozat 2. fejezetének 2.3 pontjában foglaltak felhasználásával.

A rendezvény látogatottsága

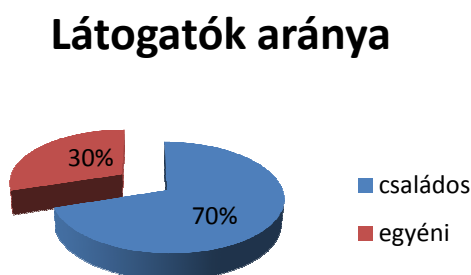
A látogatók száma, a szabadtéri programok ingyenessége miatt, a múzeum látogatottságán mérhető. A 2005. és 2006. év látogatottsága kiemelkedő volt, majd 2009-ben a válság hatására, jelentősen lecsökkent.

A mélypontot lassú emelkedés követte, így 2012-ben a látogatók száma 7.000főre emelkedett, ami megegyezik a 2001. évi adattal.

25. ábra A látogatók száma

forrás: Interjú (2. melléklet) adatai alapján

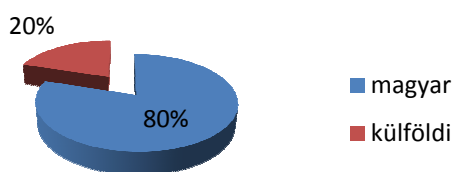

26. ábra A látogatók aránya

forrás: saját vizsgálat Interjú (2. melléklet) adatai alapján

Bár ez egy családi rendezvénysorozat, természetesen nem csak családok vesznek részt rajta. A családosok és az egyéni látogatók aránya 70-30 %.

Egyéni látogatók aránya

27. ábra Egyéni látogatók aránya

Forrás: saját vizsgálat Interjú (2. melléklet) adatai alapján

Az egyéni látogatók közé egyaránt tartozik magyar és a külföldi látogató is, arányuk körülbelül 80-20 %-ra tehető.

A külföldi vendégek számára a Kastély vonzereje alapvetően abban rejlik, hogy a Versailles-i Kastély után ez a legnagyobb ilyen Kastély Európában. A rendezvény által megidézett barokk világ hangulatából pedig nem hiányozhat a zene és a tánc. Ez és a korhű jelmezbe öltözött komédiások és a portékáikat kínáló vásárosok forgataga a külföldiek számára is vonzó és élvezhető.

A helyszín jellege

Zárt és nyitott, egy helyszínes, ez alól kivételt képez a 2010. év, amikor a Barokk Év keretében Gödöllő városa is részt vett különböző helyszínekkel. A helyszín specialitása, hogy nagy alapterületű zárt és nyitott részek alkotnak egy egységet, hiszen a helyszín egyben Magyarország legnagyobb és Európa második legnagyobb alapterületű barokk Kastélya. Ez a specialitás egyben lehetőséget ad változatos programok lebonyolítására, anélkül, hogy a látogatóknak utazniuk kellene.

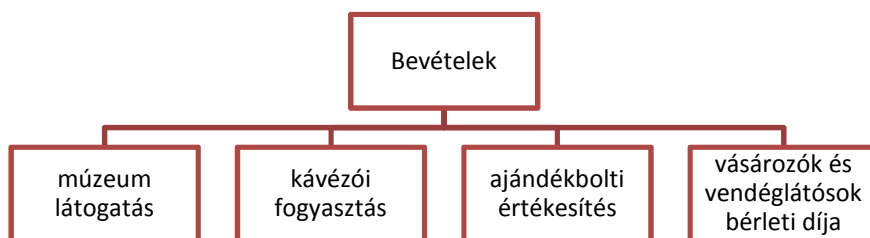
A rendezvény és a szervezés jellege

A rendezvény tervezett, immár 11. alkalommal kerül megrendezésre, a rendezvényszervezők professzionálisak, a Kastélyt üzemeltető Kht. Marketing és értékesítési csoportjának dolgozói.

A rendezvény gazdasági jellemzői

A rendezvény nonprofit, bizonyos programelemekért ugyan fizetni kell, míg a program összes szabadtéri része ingyenes. A program költségvetésének összeállítása során a hatékony, költségkímélő megoldások alkalmazása szerepel, elsődleges szempontként.

Mivel a fizetős programok kis részét képezik a rendezvénynek, ezért az ott befolyt bevételek nem fedezik a költségeket. A rendezvényre fordított költségek megtérülése a következő:

28. ábra A rendezvény bevételei

forrás: saját vizsgálat, Interjú, (2. melléklet) adatai alapján

A bevételek és ráfordítások alakulását tekintve, jelentős összeg folyik be a belépőjegyekből és a kereskedelmi értékesítésekből. Fontos bevételi forrás a bérbeadás is. Ekkor a Kastélyt különböző eseményekre, gasztronómia programokra adják bérbe, illetve az eszközök és kereskedelmi üzletek bérbeadása is gyakori. Mivel minden programot saját szervezésben bonyolítanak, ezzel maximális költséghatékonyság biztosítható.

Az épülethasznosítás egyéb formái is segítenek közvetlenül vagy közvetve a rendezvénysorozat megvalósításában. Ezek:

- múzeumi és időszaki kiállítások
- múzeumpedagógia programok
- kulturális programok
- hagyományos hétvégi programok
- komplett rendezvény szervezés
- ajándékbolt
- kulturális és más programok közvetítése

- könyvkiadás
- kutatószolgálat. (Interjú, 2. melléklet)

A rendezvény szakjellege

Kulturális, művészeti

A rendezvény konkrét típusa

A rendezvény típusa, ha röviden kívánjuk meghatározni, fesztivál, ha hosszabban, akkor történelmi tárgyú kulturális-művészeti fesztivál.

3.4. A Barokk Kastélynapok elemzése kérdőíves felmérés alapján

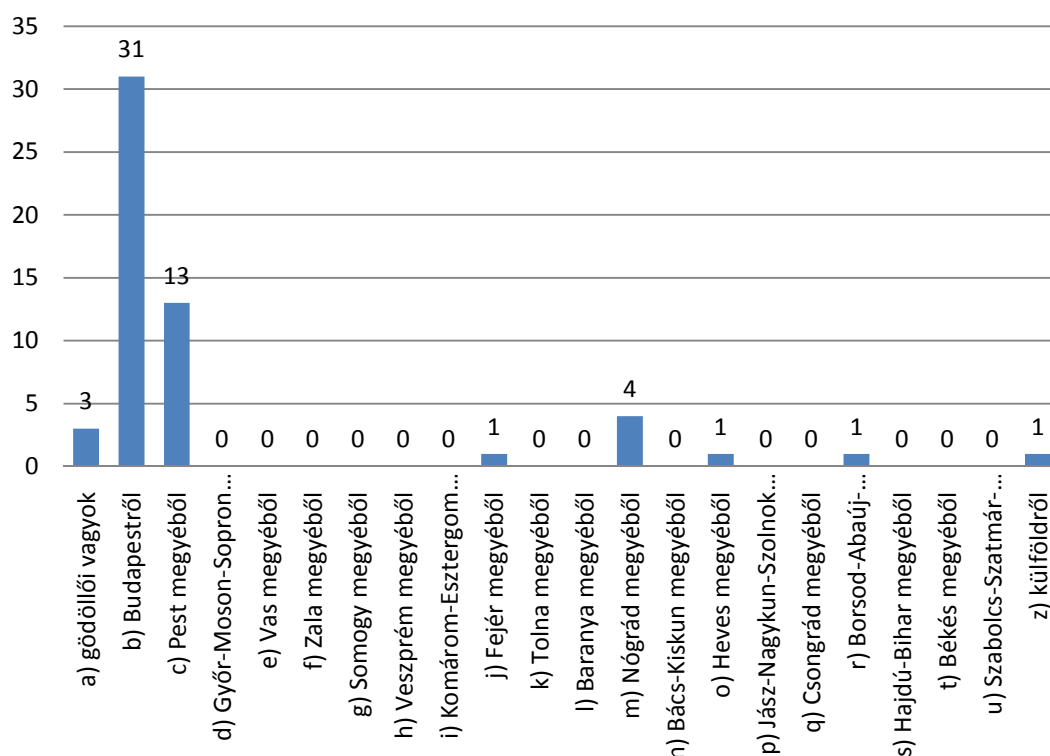
3.4.1. Látogatói oldalról

A megkérdezettek körét a látogatók, az eseményen részt vett vendégek adták. 100 főnek lett elküldve a kérdőív e-mailen és facebook-on keresztül. Ebből összesen 55 válasz érkezett, ami alapján véve jó arány, hiszen több mint a fele kitöltötte. Azonban, ha figyelembe vesszük, hogy megközelítőleg 7.000-en voltak kint a rendezvényen és a Kastély facebook oldalán 40.000 fő „rajongó” található, akkor ez az 55 fő nem is annyira sok.

A kérdőív összesen 27 kérdést tartalmazott, melyek között mind feleletválasztós, mind kisebb kifejtős megtalálható. Ez a Mellékletekben megtekinthető. Kezdetképpen a demográfiai adatokat ismertetném.

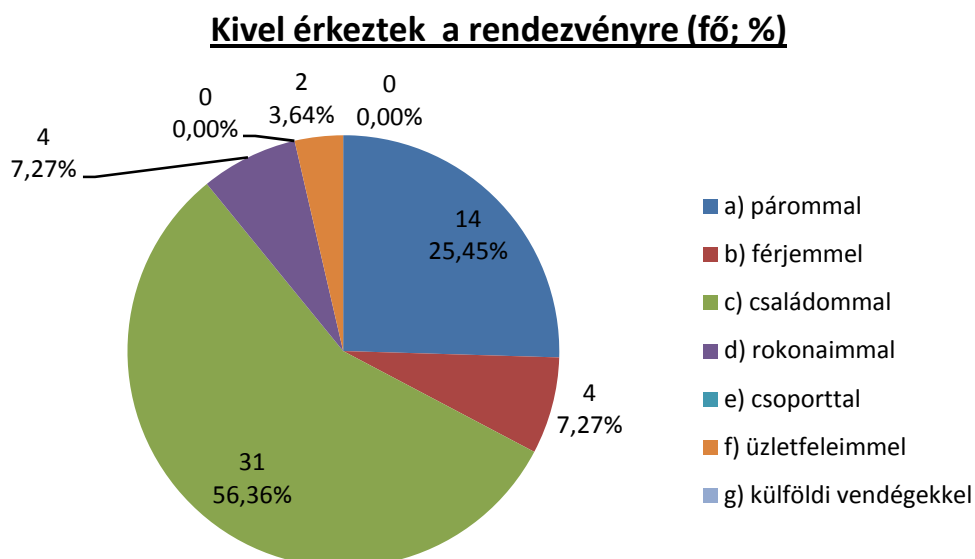
A kitöltők átlag életkora 33 év, 54 magyar és 1 brit állampolgár volt köztük.

Honnan látogattak el Gödöllőre (fő)

29. ábra forrás: Saját vizsgálat

Ahogy a diagramon is látható, hogy a látogatók többsége, 31 fő Budapestről érkezett (56,36%), ezt követi Pest megye 13 fővel (23,64%), majd Nógrád megye 4 fővel (7,27%). A gödöllőiek aránya viszonylag elenyésző, csupán 5,45%, azaz 3 fő. Végül 1-1 fő jött még 3 különböző megyéből és 1 fő külföldről. Az egy fő külföldi a várakozásokkal ellentétben nem a határon túlról érkezett (Szlovákia, Erdély, stb.), hanem Nagy-Britanniából. Véleményem szerint, ezért is volna célszerűbb kérdezőbiztosokat alkalmazni a rendezvény mindkét napján, mert akkor pontosabb képet kapnánk a frekvenciáltabb helyekről.

30. ábra forrás: Saját vizsgálat

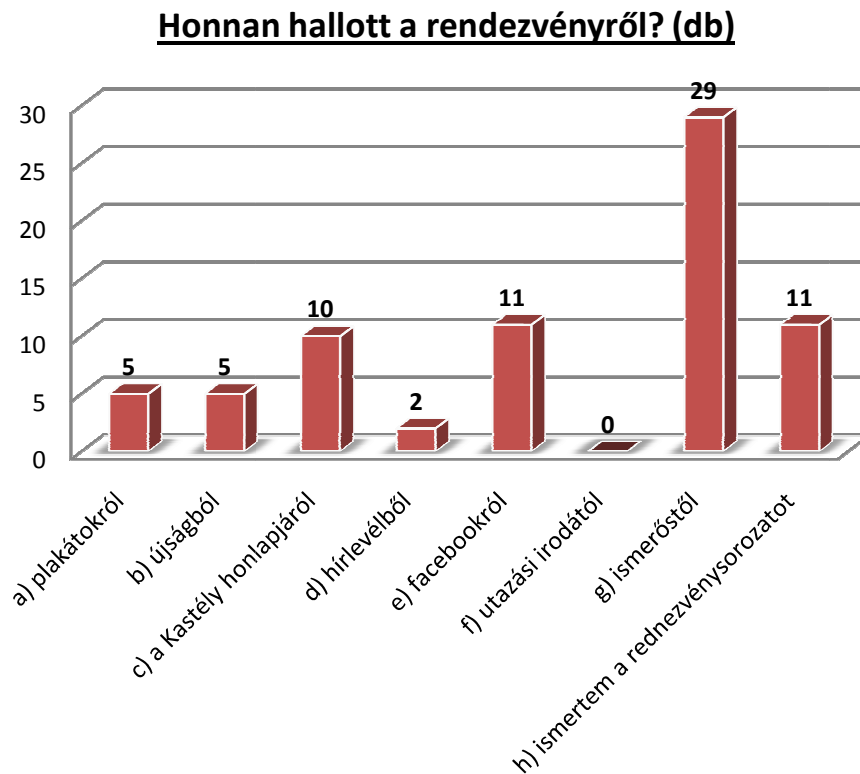
A válaszadók több, mint a fele (31 fő, 56,36%) a családjával érkezett, 25,45% (14 fő) a párjával és 7,25-7,25% (4-4 fő) pedig a férjével vagy rokonaival. A Barokk Kastélynapok egy családi rendezvény, ahol a programok között minden korosztály számára akad megfelelő. A család fogalma nem mindenki számára jelenti ugyan azt, hiszen van, akinek ez 2-3 fő, van, akinek akár 8-10 fő is lehet. Én most a családot egy tágabb kategóriának tekintem. Ennek fényében, a fent említett százalékokat összevonva: 96,31%-ban a megcélzott közönség látogatott el a rendezvényre és csupán 3,64% (2 fő) jelent meg az üzletfeleivel.

A látogatók többsége (46 fő, 83,63%) személygépkocsival érkezett a rendezvényre. További 7 fő (12,72%) HÉV-vel és 2 fő (3,63%) vonattal utazott a Kastélyhoz. Buszt, túrabuszt vagy egyéb közlekedési eszközt senki nem használt. Valószínű, hogy egy nagyobb tömeg megkérdezése esetén több közlekedési eszköz is szóba jöhet.

A demográfiai adatok sokkal pontosabbak lennének és jobban tükröznék a valóságot, ha még a helyszínen felvételre kerülnének. Ehhez javaslom az Egyetem turizmus – vendéglátás szakos hallgatóinak az igénybevételét. Nem mindegy ugyanis, hogy a külföldi látogatók aránya valóban ilyen csekély vagy ez a „merítés” nem volt teljesen reprezentatív. Ez a visszacsatolás szempontjából nagyon fontos volna.

A következőkben a rendezvénnyel kapcsolatban feltett kérdésekre kapott válaszokat ismertetem.

Az első ilyen jellegű kérdés arra irányult, hogy honnan hallottak a rendezvényről az oldalátogatók. Mivel itt több lehetséges választ is bejelölhettek, a százaléktételek összege meghaladja a százat. Más szempontból viszont jól mutathatja, hogy melyek a leghatékonyabb médiumok vagy hirdetési felületek.

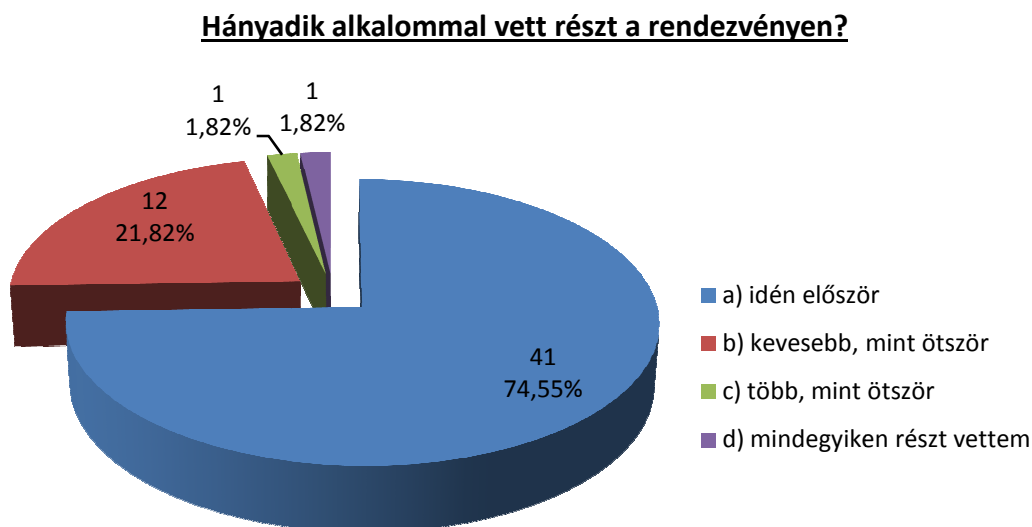

31. ábra forrás: Saját vizsgálat

Úgy tűnik, hogy a válaszadók nagy része az ismerőstől / ismerőseitől hallott a rendezvényről (29db). Ezt követi ugyanolyan arányban a facebook, illetve az, hogy már egyesek ismerték a rendezvénysorozatot (11-11db). 10db jelölést kapott a Kastély honlapjáról való tájékozódás, 5-5 jelölést a plakátok és az újságok, valamint kettőt a hírlevélből való értesülés. Vagyis ezek alapján az egyik leghatékonyabb reklámozási módnak tűnik, hogy szájról szájra terjed a híre az eseménynek. A számokból az is kitűnik, hogy ezen felül a facebook és a Kastély honlapja a másik két fontos reklámozási felület. Míg a honlapot valószínűleg céltudatosan látogatják meg az érdeklődők, addig a facebook-on keresztül esetleg olyanokhoz is eljuthat a híre a rendezvénynek, akik alapvetően nem ismerték a Kastélyt magát. Bár kevésnek tűnhet, mégis nem elhanyagolható az újsághirdetés. Sokakat szinte csak ezen keresztül tud elérni a Kastély, főleg a zenekedvelőket vagy esetleg a vidéki, távolabb élő célközönséget. Ezért úgy gondolom, hogy egy nagyobb számú felmérés keretében

sokkal nagyobb lenne az aránya azoknak, akik az újságokból értesültek a rendezvényről.

A megkérdezettek közül igen nagy számban (41 fő, 74,55%) idén először vettek részt a Barokk Kastélynapokon.

32. ábra forrás: Saját vizsgálat

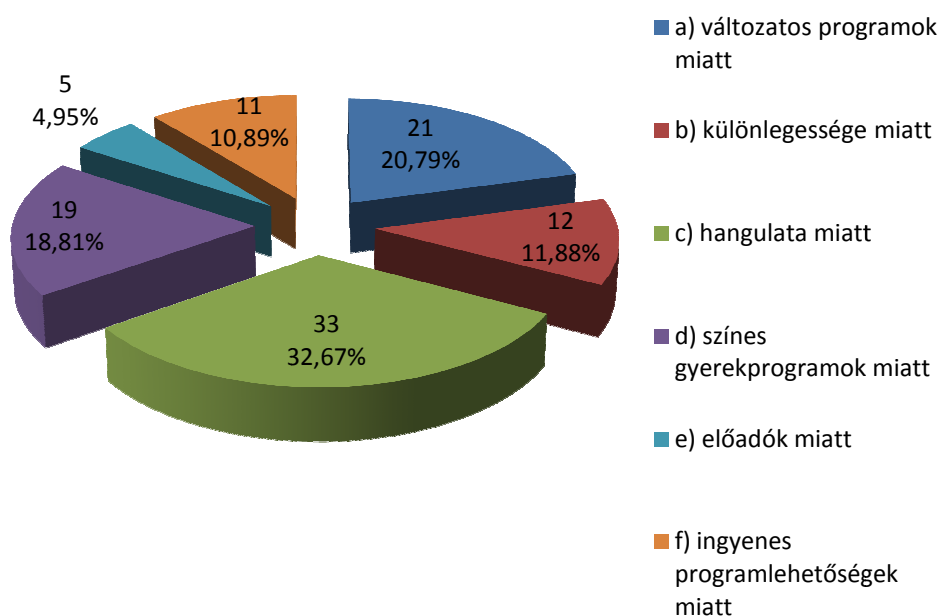
12 fő (21,82%) az, aki már részt vett korábban is az eseményen, de kevesebb, mint ötször. 1-1 fő (1,82-1,82%) van csak, akik több, mint ötször vagy mindegyiken részt vettek eddig. Érdekesnek gondolom, hogy ennyivel nagyobb azon válaszadók aránya, akik idén először vettek részt a rendezvényen. Úgy gondoltam, hogy akik többedjére látogatnak ki, azok fognak inkább véleményt mondani, hiszen nekik lenne összehasonlítási alapjuk.

Azok aránya, akik jövőre is részt vennének a rendezvényen 94,54%, ez 52 fő. Az a 3 fő, aki nem venne részt a rendezvényen a következőkre hivatkoztak. 1 fő nem válaszolt, 1 fő azt írta, hogy számára nem volt olyan jelentős élmény, hogy újra elmenjen rá. A harmadik 1 fő érve az volt, hogy a programokat ugyan érdekesen találta, de a fizetős programok olyan drágák, hogy ha mindegyiken részt akarnának venni, azt nem tudnák kifizetni. Összességében tehát sikeresnek mondható, hiszen a túlnyomó többség visszalátogatna, de érdemes esetleg a negatív kritikákat is számításba venni.

Azokat is megkérdeztem, akik igennel válaszoltak, hogy mely ok vagy okok azok, amik miatt részt vennének a rendezvényen. Itt is több választ lehetett megjelölni, tehát a százaléktételek összege itt is meghaladja a százat.

A legtöbbet kiválasztott ok a hangulata (33db) a rendezvénynek. Ezt követik a változatos programok (21db) és a színes gyermekprogramok (19db). A különlegessége kevesebb voksot kapott (12db) és nem az ingyenes programlehetőség a húzó ok (11db). Az előadók számítnak talán a legkevesbé, mivel az csak 5db szavazatot kapott. Persze, természetesen az előadók nélkül nem lenne meg a rendezvénynek az a hangulata és érdekessége, amik miatt odalátogatnak. Az eredményből abszolút kitűnik, hogy amit a Kastély a rendezvénnyel ígér, az valóban meg is valósul, hiszen pont azon indokok és okok miatt mennének vissza.

Miért venne részt jövőre a rendezvényen? (db)

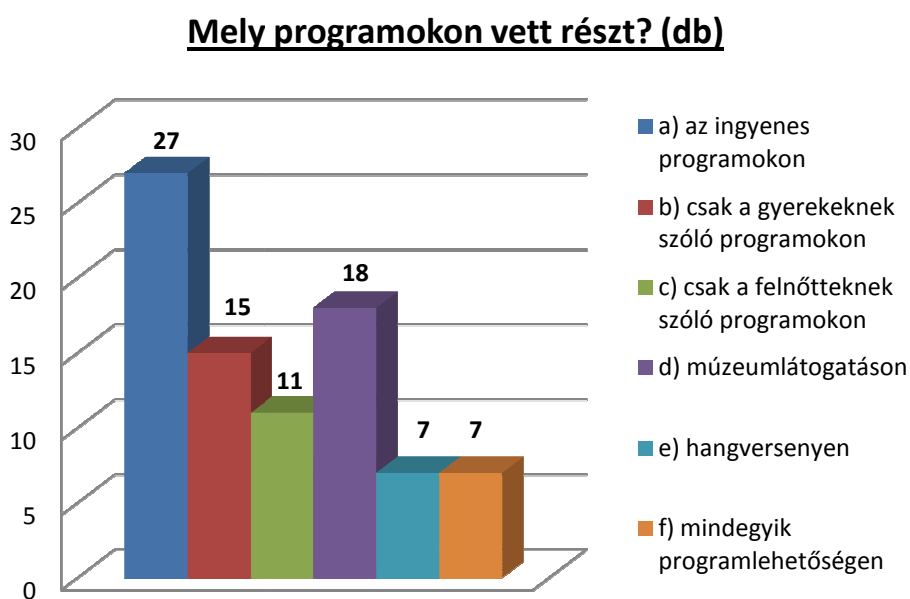
33. ábra forrás: Saját vizsgálat

Ahogy majd diagramon is látszik, a következő kérdésem arra irányult, hogy képet kapjunk, milyen programokon vettek részt általában a látogatók. Ennél a kérdésnél is több lehetséges válasz volt, hiszen nyilván valóan nem csak egy programot látogattak meg. Azonban mégis úgy fogalmaztam meg a válaszokat, hogy egy-egy válasz is megállhassa a helyét, akár önállóan is.

A legtöbben az ingyenes programokon (27db), a múzeumlátogatáson (18db) és a gyermekeknek szóló programokon (15db) vettek részt. Ez azért érdekes adat, mert a

múzeumlátogatás fizetős program ezen a napon is, vagyis nem biztos, hogy visszatartó erő egy-két nem ingyenes szolgáltatás.

A felnőtteknek szóló programokon (11db) és a hangversenyen (7db) már kevesebben vettek részt a fentiekhez képest, de nem elenyészően. Azok száma sem túl sok, akik mindegyik programlehetőségen részt vettek (7db), én mégis kevesebbre számítottam, így számomra ez nagyon pozitív meglepetés volt. Ahhoz hosszúnak, illetve gyerekekkel nehezen összeegyeztethetőnek gondoltam a rendezvényt, hogy minden programon részt vegyen az ember.

34. ábra forrás: Saját vizsgálat

Magával a rendezvénnel összességében elmondható, hogy elégedett volt 31 fő (56,36%), teljesen elégedett volt 22 fő (40%) és közepesen volt elégedett 2 fő, vagyis 3,63%. Ez egy nagyon jó arány, hiszen az elégedettség tekintetében 96,36%-os arány valósult meg, illetve senki nem volt, aki elégedetlen lett volna.

A legjobban tetsző programok a teljesség igénye nélkül: gyermekprogramok, bábszínház, zenés és kézműves programok, múzeumlátogatás és lovasbemutató.

Néhányan hiányolták, hogy nem volt elég felnőtteknek, valamint nőknek szóló program, mivel idén a Hölgyek éve keretében rendezték meg az eseményt. Voltak, akik szerint lehetne változtatni a programokon a tekintetben, hogy ne legyen ennyire azonos a két nap. Mégis a legtöbben semmin nem változtatnának, mert nekik úgy tetszett a rendezvény, ahogy volt. Egy válasz érkezett az egyik több éve kilátogató vendégtől, és ő azzal a javaslattal élt, hogy évenként kéne némi rotáció vagy

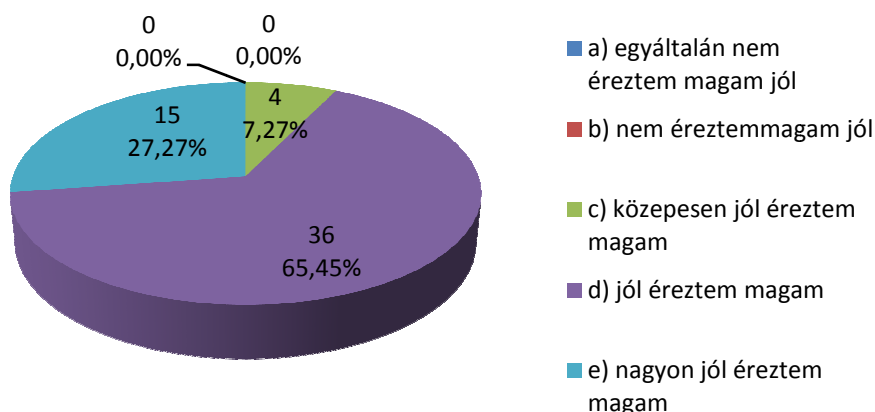
változatosság, mert így több év után már nem nyújt olyan élvezetet és unalmassá válik. Az ilyen és ehhez hasonló válaszok miatt volna szükség a helyszíni felmérésre, mert akkor konkrétabb képet lehetne kapni arról, hogy pontosan mik azok, amik hosszú távon már nem annyira izgalmasak.

Mivel a Kastély ezen programja ingyenes, a múzeumlátogatásból, az esti hangversenyből és a kávézóból, valamint az ajándékboltból tesz szert bevételre. Ez utóbbi kettőről is szükségesnek tartottam feltenni 2-2 kérdést. Ezen kérdések arra irányultak, hogy igénybe vették-e a kávézót és/vagy az ajándékboltot, valamint hogy mennyire voltak azokkal megelégedve. A kávézót 30 fő (54,54%) vette igénybe és az ő visszajelzéseik alapján a következő mondható el. Elégedett volt 20 fő (66,66%), teljesen elégedett volt 7 fő (23,33%) és közepesen volt elégedett 2 fő (6,66%). Volt azonban egy személy, aki nem volt elégedett a szolgáltatással, de úgy gondolom, hogy ez egy teljesen normális, átlagos arány. Minden rendezvényen, eseményen van egy-két olyan résztvevő, akinek az elvárásait nem tudja a szolgáltató a számára megfelelő módon teljesíteni.

Az ajándékboltot csupán 12 fő vette igénybe (21,82%), akik közül 9 fő (75%) elégedett volt és 3 fő (25%) teljesen elégedett volt. Számomra érdekes, hogy a kávézót többen vették igénybe, mint az ajándékboltot, hiszen nagyon sokan szoktak ilyenkor apróbb emlékeket vásárolni. Mivel azonban a megkérdezettek aránya a résztvevőkhöz képest alacsonyabb, így lehet, hogy ez az érték is mást mutatna a helyszíni felmérés alkalmával.

A Barokk Kastélynapokkal kapcsolatos utolsó kérdésem az volt, hogy hogyan érezték magukat a rendezvényen a látogatók.

Összességében hogy érezte magát a rendezvényen?

35. ábra forrás: Saját vizsgálat

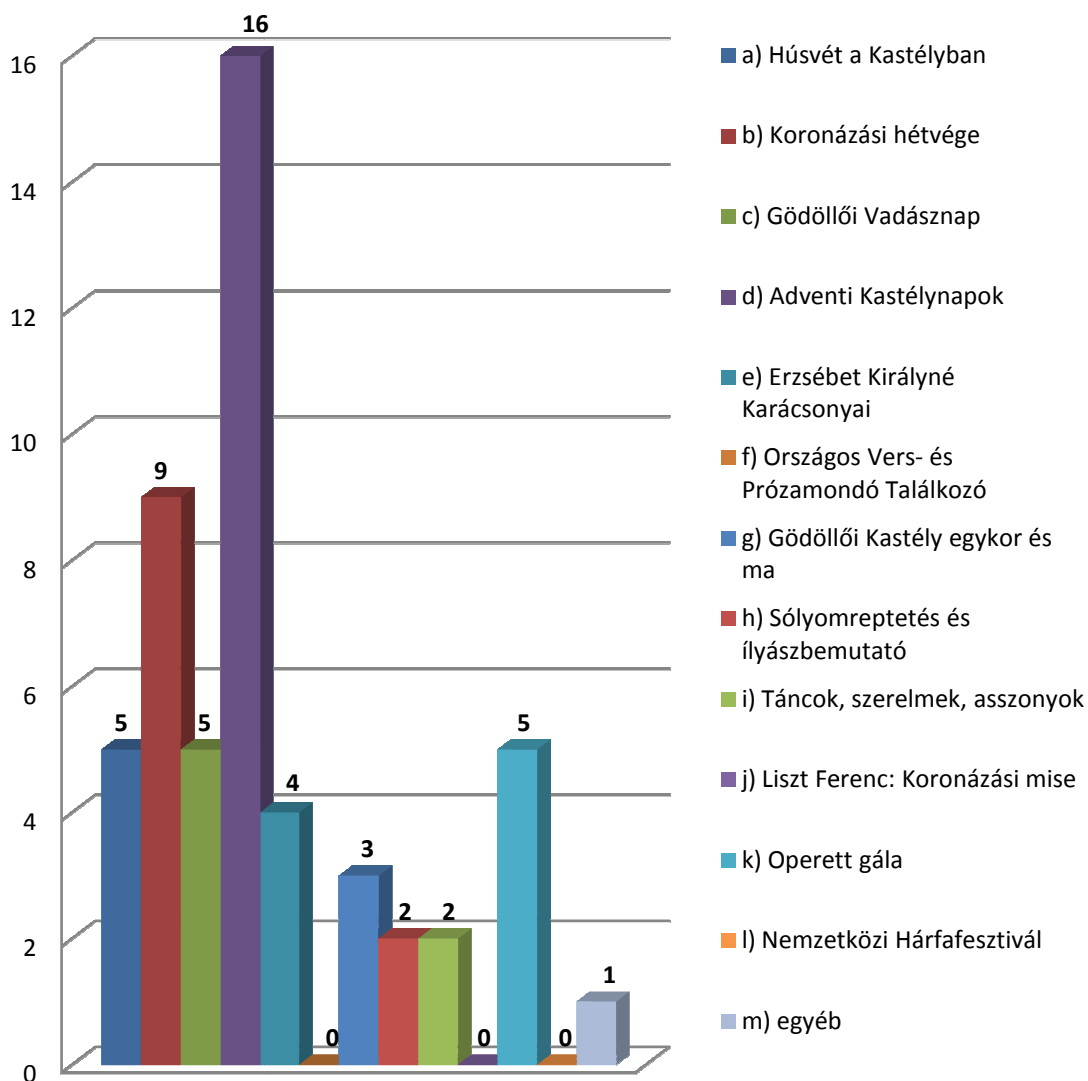
A nagy többség, vagyis 36 fő (65,45%) jól érezte magát, 15 fő (27,27%) nagyon jól érezte magát és 4 fő (7,27%) pedig közepesen jól érezte magát. Tulajdonképpen a válaszadók 92,72 %-a jól érezte magát a rendezvényen, vagyis igen sikeresnek mondható ezek alapján az idei rendezvénysorozat.

Az ezt követő kérdéssel szerettem volna választ kapni arra, hogy hányan voltak már más rendezvényen a Kastélyban és azok melyek voltak.

Számomra meglepő módon az 55 főből 30 fő (54,54%) ezelőtt nem vett részt más rendezvényen a Kastélyban. Az a 25 fő (45,46%) viszont a következő rendezvényeken vett részt. (Itt is több választ lehetett kiválasztani értelem szerint.)

A legtöbben (16db) az Adventi Kastélynapokon vettek már részt, ami a Barokk Kastélynapokhoz hasonlóan, szintén egy rendezvénysorozat. 9db válasz érkezett a Koronázási hétvégére, 5-5 db válasz 3 rendezvényre: Húsvét a Kastélyban, Gödöllői Vadásznapi és az Operett gála. Három rendezvényen azonban egyik válaszadó se vett részt, ezek: Országos Vers- és Prózamondó Találkozó, Liszt Ferenc: Koronázási mise és a Nemzetközi Hárfaesztivál.

Melyik másik rendezvényen vett részt? (db)

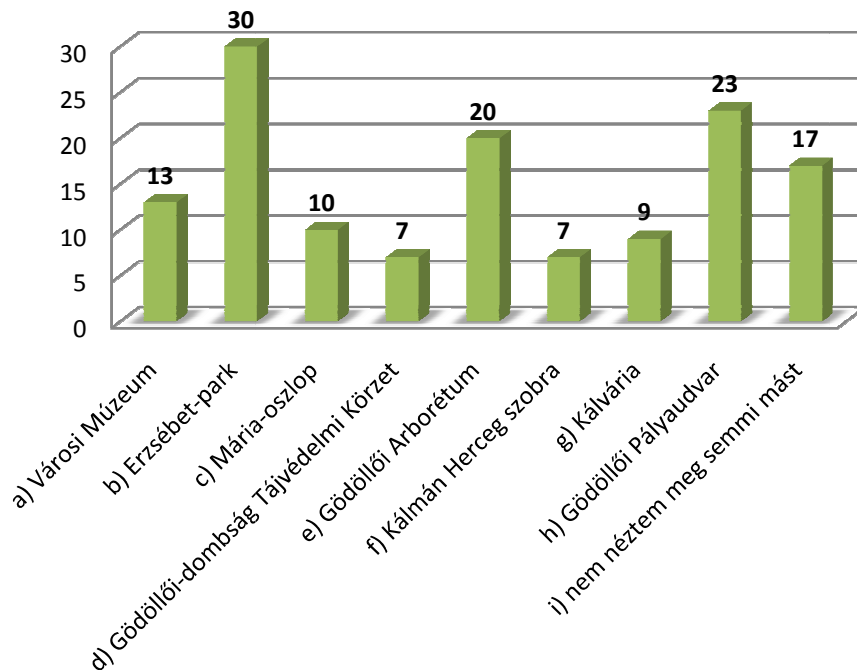
36. ábra forrás: Saját forrás

A következő 7 kérdés Gödöllő városra vonatkozó kérdés, mert fontosnak tartom azt is, hogy képet kapjunk annak ismeretéről is egy kicsit.

Az összes válaszadó közül 33 fő, vagyis 60 % azt válaszolta, hogy ismeri Gödöllő látványosságait. 22 fő (40%) válaszolt nemmel.

A Gödöllői Királyi Kastélyban töltött nap után vagy előtt a látogatók a következő látványosságokat nézték meg.

**Megnézte a következő látványosságok
valamelyikét? (db)**

37. ábra forrás: Saját vizsgálat

Az első 3 válaszban nincs benne az i) válasz, vagyis az, hogy nem néztek meg semmi mást, csak a rendezvényen voltak (17db). Az első 30 db jelölést kapott, ez az Erzsébet park, azt látogatták meg a legtöbben. Ezt követi a Gödöllői Pályaudvar (23db), majd a Gödöllői Arborétum (20db) következik. A többi felsorolt látványosságot már kevesebben látták, de mindenképpen említésre méltó, hogy nincs olyan köztük, ami 0db jelölést kapott volna.

Majdnem azonos arányban vannak azon látogatók, akik nem egész egy napot (20 fő, 36%) és egy egész napot (21 fő, 38,18%) töltöttek el Gödöllőn. Meglepően magas azok aránya, akik 1 hétnél kevesebbet töltöttek el (8 fő, 14,54%) a városban. Egy hetet csupán egy fő (1,82%), míg egy hétnél többet viszont már 6 fő (10,91%) tartózkodott Gödöllőn. Ebből a 6 főből csak 3 fő gödöllői, a másik 3 fő valószínűsíthetően nyaralt vagy az Egyetem miatt tartózkodott Gödöllőn.

Azok közül, akik 1 napnál többet tartózkodtak a városban, ketten vettek is igénybe szálláshely szolgáltatást. Egyikük a Nefelejcs Panziót, másikuk pedig az Erzsébet Királyné Szállodát és Éttermet. Ez a két fő pontosan fele-fele arányban volt elégedett vagy teljesen elégedett a kapott szolgáltatással. Érdekes volna ezt is nagyobb számú

„merítésből” megvizsgálni, mert a Kastély és a város számára is fontos lehet, hogy ezen a két napon hányan vesznek igénybe ilyen jellegű szálláshely szolgáltatásokat.

Végezetül az utolsó kérdés, hogy visszatérnének-e Gödöllőre, szintén nagyon pozitív. A válaszadók 96,36%-a (53 fő) visszatérne és csupán 2 fő (3,64%) választotta azt, hogy nem.

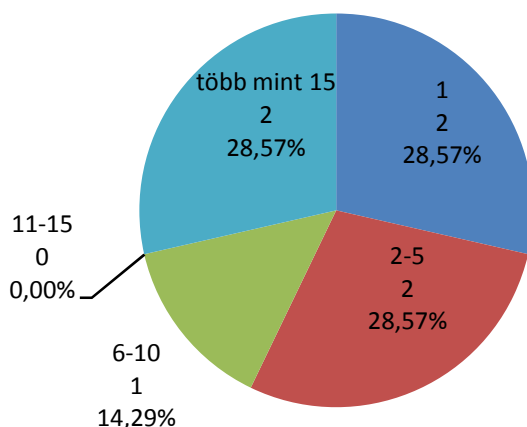
Ha áttekintjük az eredményeket, jól látszik, hogy a látogatók nagy többsége meg volt elégedve a Kastéllyal, a Barokk Kastélynapokkal és Gödöllővel egyaránt. Szívesen visszatérnének oda, ami mind a város számára, mint a Kastély számára fontos, hiszen növeli a bevételeket.

3.4.2. Előadói oldalról

E-mail formájában küldtem ki 30 előadó részére kérdőívet, amiből sajnos csupán 7 válasz érkezett vissza, ez csupán 23,33 %-os arány. A 2008 és 2012 közötti meghívottak voltak a célcsoport. 15 kérdést tettem fel összesen a kérdőívben, melyek válaszait a következőkben ismertetem.

A 7 előadó közül ketten 2008 óta állnak kapcsolatban a Kastéllyal, a többiek pedig: 1997, 1998, 2010, 2012 és egy valaki pedig nem tudta pontosan meghatározni, csak annyit írt, hogy több éve.

Hány alkalommal vett részt a Kastélyban rendezvényen?

38. ábra forrás: Saját vizsgálat

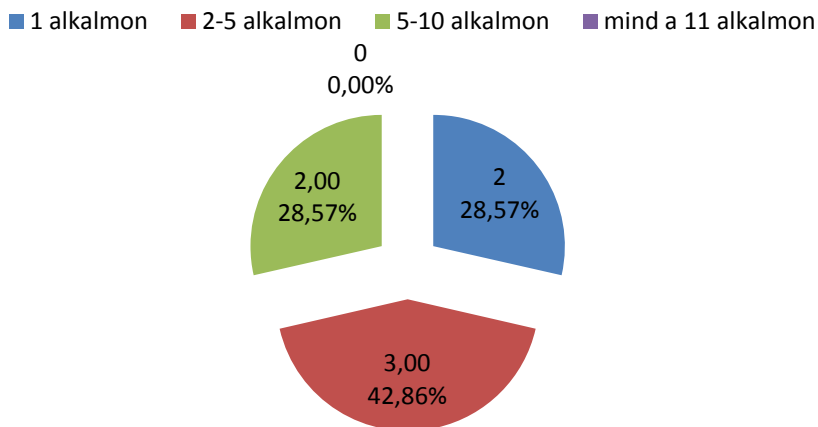
Egy alkalommal, kettő és öt alkalom között, valamint több mint 15 alkalommal vettek részt a Kastélyban valamilyen rendezvényen ketten-ketten. Egy előadó van, aki 6 és 10 alkalom között és senki sincs, aki 11 és 15 alkalom között.

Magán a Barokk Kastélynapokon is elég hasonlóan alakult a megjelenések aránya. Ketten-ketten vettek részt 1 és 5-10 alkalommal. Hárman pedig 2 és 5 alkalom között. Senki nem volt azonban a válaszadók között, aki mind a 11 alkalommal fellépett volna.

A díjazásukkal kapcsolatban is tettem fel kérdést azok számára, akik nem első alkalommal voltak ott a rendezvényen. Kíváncsi voltam, hogy mennyire állandó ez a tiszteletdíj. Érdekes módon 3 előadó szerint stagnált és 2 szerint csökkent. Abban sem lehet párhuzamot vonni, hogy mióta állnak egymással kapcsolatban a Kastély és az adott előadó.

Következő kérdésem arra irányult, hogy mikor kereste fel őket a Kastély és mikor került sor a szerződéskötésre. Hét válaszból 5 előadót kevesebb, mint fél évvel, kettőt pedig fél évvel a rendezvény előtt kerestek fel. A szerződéskötésre pedig minden esetben kevesebb, mint fél évvel az esemény előtt került sor.

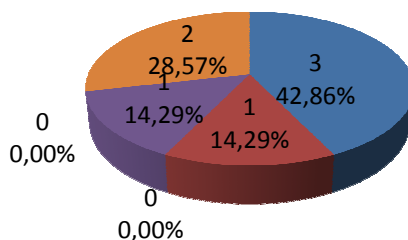
Hány Barokk Kastélynapokon léptek fel eddig?

39. ábra forrás: Saját vizsgálat

A szerződésben meghatározott higiéniai feltételeket a Kastély

■ teljes mértékben betartotta ■ betartotta
■ részben betartotta ■ nem tartotta be
■ egyáltalán nem tartotta be ■ nem volt meghatározva

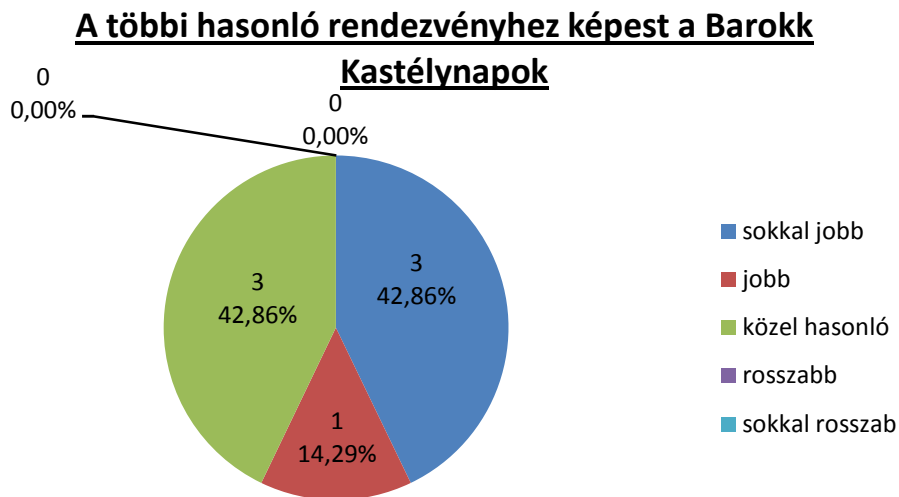

40. ábra forrás: Saját vizsgálat

Megkérdeztem azt is, hogy a technikai és higiéniai feltételek tekintetében mennyire tartotta magát a Kastély a szerződésben vállaltakhoz. Először a higiéniai feltételekkel kapcsolatos válaszokat mutatom be. Három előadó azt válaszolta, hogy teljes mértékben betartotta, egy írta azt, hogy betartotta és kettő azt, hogy nem volt meghatározva. Egy azonban azt a választ jelölte meg, hogy a Kastély nem tartotta be a szerződésben vállalt higiéniai feltételeket. Megjegyzés képpen azt is odaírta ez az előadó, hogy a nagyon meleg nyárban egy pohár vizet sem kaptak és a kocsiban kellett öltözniük. Sajnos, ennyi válaszból nem tűnik ki, hogy ez egy egyedi eset vagy esetleg másnak is voltak-e negatív tapasztalatai. Pedig érdemes lenne teljes képet kapni erről, mert az is a Kastély fejlődését és megítélését szolgálná.

Öt esetben teljes mértékben betartotta, két esetben pedig betartották a vállalt technikai feltételeket. Ezzel kapcsolatban senkinek nem volt negatív élménye.

A programok helyszínre adaptálásában a döntő az, hogy a Kastély és az előadó közösen dönt (5 válasz), azonban két esetben előfordult az is, hogy nagy részben az előadó dönt.

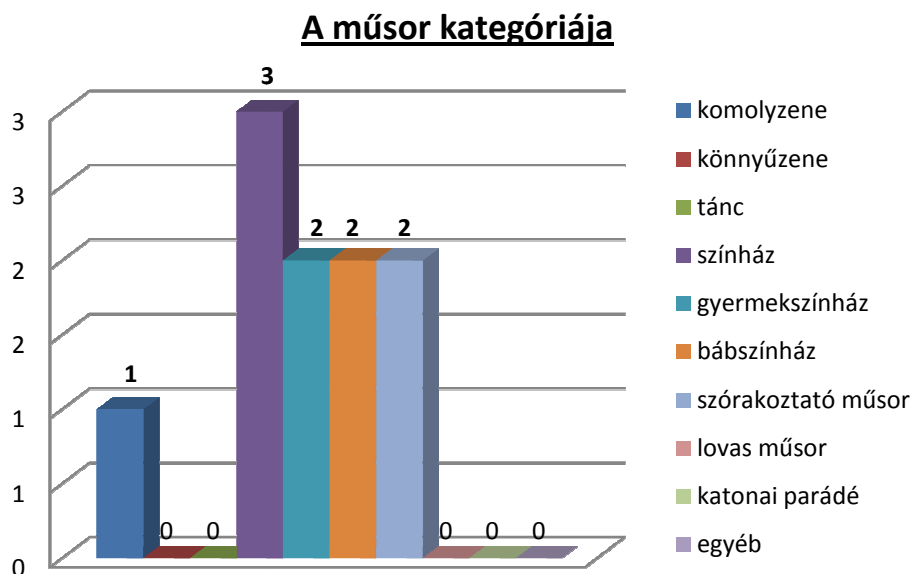
41. ábra forrás: Saját vizsgálat

Visszajelzést a Kastélytól a munkájukkal kapcsolatban négyen kaptak, velük teljes mértékben meg voltak elégedve. A válaszadók közül hárman pedig nem kaptak visszajelzést egyáltalán, se jót, se rosszat.

Átlagban megközelítőleg 23 hasonló rendezvényen vesznek részt évente a válaszadók. Azokhoz képest a Barokk Kastélynapokat közel hasonlóknak (3 válasz) és sokkal jobbnak (3 válasz) gondolják. Egy előadó válaszolta azt, hogy jobb a többinél és senki nem válaszolta azt, hogy rosszabb lenne. Összességében tehát elmondható, hogy jobb, mint a többi.

Rákérdeztem a személyes kedvenceikre is, hogy melyek azok a rendezvények, amiket a legjobban szeretnek. Érdekes, hogy ezt a rendezvényt átlagban jobbnak ítélik a többinél, még sincs egyikük kedvence között sem. A teljesség igénye nélkül egy néhány kedvenc: Kapolcs anno, Diósgyőri Középkori Forгатag, Dunaparty, Vidor, Művészetek Völgye, GYMES.

A válaszadók a következő kategóriából kerültek ki:

42. ábra forrás: Saját vizsgálat

Inkább a színházas és a szórakoztató műsorok előadói küldték vissza a válaszokat, ahogy az látszik is a diagramon. Illetve van egy komolyzenei produkció is, aki kitöltötte a kérdőívet. Öt kategóriából egyáltalán nem kaptam választ.

A válaszadók közül hárman Pest megyéből, 1-1 előadó pedig Budapestről, Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Moson-Sopron és Hajdú-Bihar megyéből érkezett.

Sajnos a viszonylag csekély válasz-szám miatt nem teljesen relevánsak ezek az adatok, így messze menő következtetések sem vonhatók le belőle. Azt azonban mindenféleképpen fontosnak tartom, hogy a Kastély is végezzen ilyen jellegű felmérést, illetve adjon visszajelzést az előadóknak.

3.5. A siker és a sikeresség mérése

3.5.1. A siker összetevői

Az eddig ismertetettek alapján, úgy gondolom elmondható, hogy a Barokk Kastélynapok sikeres rendezvény. A siker természetesen több tényező együttes meglétének köszönhető. Ezek között vannak eleve adott körülmények, ilyen Pl. Budapest közelsége, vagy a közlekedési viszonyok. Budapest közelségének két okból van fontos szerepe. Egyrészt a Budapestiek aktívabb utazók, mint lakosság többi része. A KSH adatai szerint 2011-ben a magyar lakosság valamivel több mint 25%-a vett részt rövid, 1-3 éjszakát tartó utazáson, addig a fővárosban lakóknak a 37%-a utazott

ezen időszakban (KSH,2012). Másrészt a fővárost felkereső külföldi turisták nagyobb valószínűséggel ellátogatnak egy közeli, mindössze fél óra távolságra levő, híres idegenforgalmi helyszínre, mint pl. a Balatont felkereső turisták.

A rendezvény helyszínét, - a Kastély épületét és parkját - is tekinthetjük úgy, mint a rendezvény eleve adott siker tényezőjét, vagy azt is, hogy az előkelő 2. helyet foglalja el Európában, a barokk Kastélyok sorában.

Ezek voltak tehát a tárgyi feltételek, de a siker másik alapvető feltétele a rendezvényt létrehozó emberek munkája. A Barokk Kastélynapok szervezésében, lebonyolításában szinte a Kastély teljes személyzete részt vesz. A programsorozat szervezésében a Kastély rendezvényszervező és muzeológus munkatársai egyaránt részt vállálnak, míg a lebonyolításban a teljes személyzet közreműködik. Így, lévén, hogy nincs külön megrendelő és lebonyolító, a rendezvényhez kötődő információáramlás rövidre zárható, csökkenthető az adminisztráció, ami a hatékonyságot jelentősen növeli. A személyes kötődés a Kastélyhoz, a sikerért végzett közös tevékenység munkahelyi közösséget kovácsoló szerepe sem elhanyagolható. Kiemelést érdemel még a Kastélybarátok Egyesületének önkéntesen nyújtott szakmai segítsége is. Ezen túlmenően a Gödöllői Fiatal Művészek Egyesülete a programok megvalósításában működik közre, míg Gödöllő Város Polgármesteri Hivatala a rendezvénynépszerűsítésben és az egyes programok lebonyolításában vesz részt. Erre jó példa a 2011-es Barokk évben rendezett Barokk Kastélynapok. (Interjú, 2. melléklet)

A Kastély, mint a régió „zászlóshajója” programjaival elősegíti a gödöllői térség idegenforgalmának növelését. Szorosan együttműködik Gödöllő környékének turisztikai szolgáltatóival, pl. a Gödöllő Környéki Regionális Turisztikai Egyesülettel és a jövőbeni tervekben is ez szerepel. A Gödöllői Királyi Kastély csatlakozott az Európai Királyi Rezidenciák Szövetségéhez, Magyarországról elsőként.⁴¹ Ennek a későbbiekben a Kastély külföldön történő népszerűsítésében lehet komoly szerepe.

A rendezvény népszerűsítésére hazai pályán is szükség van, és az, hogy a rendezvénynek jó sajtója van példa rá, hogy a google kereső a „Barokk Kastélynapok 2012” keresésre 7.540 találatot adott. Ha ebből levesszük a Kastély saját internetes megjelenését, amely több formában is jelen van, a szám akkor is jelentős. Ha a lista

⁴¹ Elhangzott a Gödöllő Környéki Regionális Turisztikai Egyesület 2011. november 11.-én megtartott szakmai programján. http://www.gkrte.hu/public/magazin2.php?id=912&kat_id=5

első tíz találatát nézzük (figyelmen kívül hagyva a 3. helyen lévő Kastély honlapot) akkor is látható, hogy a turisztikai oldalak előszeretettel foglalkoznak a rendezvénnyel.

www.utazzitthon.hu

<http://fidelio.hu/bobita>

www.kiralyikastely.hu

www.programturizmus.hu

www.szepmagyarország.hu

www.felsofokon.hu

<http://port.hu>

www.vendegvaro.hu

www.hirado.hu

www.esemenymenedzser.hu

www.hungaryprogramtourism.com⁴²

A nagyszámú internetes megjelenés azért lényeges, mert nagyon sok ember, és itt a fiatalok döntő többségben vannak, szabadidő eltöltési, turisztikai lehetőségekről elsősorban az internetről tájékozódik.

A Kastély marketing részlege azonban gondoskodik arról is, hogy a rendezvény az írott sajtóban is megjelenjen. A Népszabadság budapesti és pest megyei kiadásának kultúra rovatában, a Magyar Nemzetben és a Heti Válaszban került megrendelésre ismertetés elhelyezése (3. melléklet).

Ezen túlmenően elhelyezésre került a rendezvényajánlat általános program magazinokban (Dunapart Magazin, Pesti Műsor,) szabadidő magazinban (Servus Magazin), gyermek magazinban (Kincses Program) és komolyzenei magazinban is (Fidelio). Készültek továbbá óriásplakátok, kisebb plakátok és szórólapok is.(3. melléklet) Évente a tájékoztatáshoz sajtóanyag készül, a Barokk Kastélynapok történelmi hátterének, rövid történetének és a rendezvény részletes programjának ismertetésével.(4.-5. melléklet)

Természetesen a legszélesebb körű sajtókampány sem biztosítana sok látogatót,- legfeljebb az első napon -, ha a rendezvény programjai nem lennének magas színvonalúak és ugyanakkor szórakoztatóak. A rendezvény program elemei,

⁴² 2012. szeptember 17.-i állapot szerint

illeszkednek a Kastély színvonalához és történelméhez, minőségében, és tematikában is. A szervezők kipróbált, évek óta jelenlévő partnerekkel dolgoznak, a műsor egyenletes színvonalát az is garantálja, hogy a művészek számára is komoly referenciát jelent a Kastély nívós rendezvényén való megmutatkozás.

A látogatók igényeinek figyelembevételét, a 21. századi körülmények megteremtését szolgálja az Audio guide, a Braille-térkép, az indukciós hurok, a gyerekeknek szóló interaktív, számítógépes játékok, érintőképernyős információs táblák és a 3D-s film és bemutatása.

3.5.2. A jelen hátráltató tényezői

Bármilyen sikeres is egy rendezvénysorozat, a szervezők nem pihenhetnek. A külső körülmények kedvezőtlen alakulása, a gazdasági válság hatására gyengülő belföldi turizmus komoly kihívás elé állítja a szervezőket. A KSH adatai szerint a 2011.-ben a rövid, 1-3 éjszakás utazások esetén az aktivitás 3,7%-kal kisebb, mint előző évben volt (KSH, 2012). A vizsgált rendezvényt is érintette a recesszió, a Kastély Marketing vezetője szerint ez a látogatólétszám visszaesésén és a rendezvényre fordítható költségkeret csökkenésén érzékelhető. (Interjú, 2. melléklet)

A rendezvényturizmus az utóbbi években a legdinamikusabb idegenforgalmi ággá vált. Ennek oka, hogy viszonylag kis költségvetéssel 1-2 napos helyi rendezvény megszervezhető, ha van vállalkozó kedv és a helységhez köthető valamilyen apropó.

A legváltozatosabb témájú rendezvények országszerte, és Budapesten lefedik az év szinte valamennyi hétvégéjét és a Kastély bármelyik rendezvényének konkurenciát jelenthetnek. A nagy programkínálat megosztja a számba jöhető látogatókat. Ez ellen csak a programok változatosságával, különleges ajánlatokkal lehet küzdeni.

A hátráltató tényezők hatásának csökkentését szolgálhatja, ha a rendezvények zárását követően számvetés készül, - nem alkalmi szerűen, hanem rendszeresen - felhasználva a résztvevők észrevételeit, tapasztalatait, az esetlegesen felmerült problémákat és az azok optimális megoldását, illetve az arra való törekvésre született javaslatokat.

3.5.3. A jövő lehetőségei

Mint az már az előzőekben is egyértelművé vált, hogy a Barokk Kastélynapok sikeres a maga nemében, de a sikerért minden rendezvénynél újra és újra meg kell dolgozni.

A sikeres jövőhöz vezető úton már vannak kialakulóban levő állomások. Tervezik, hogy a jelenleg 2 napos rendezvényt, a Barokk év (2011) mintájára 4 napos, két hétvégés rendezvénné fejlesztik. Ezzel rendezvény „a Kastély falait átlépve, rangos, egész várost érintő nagy barokk ünnepség sorozattá válna”(Interjú, 2. melléklet).

Lehetőség rejlik abban, hogy az Unióban is működő utazási iroda (Neckermann szintű) bevonásával a Kastély bekapcsolódhatna az európai Kastélytúrák sorába, mint magyarországi barokk vártúra, a két további nagy barokk Kastély a Fertődi Esterházy és a Keszthelyi Festetics bevonásával.

A látogatói vélemények megismerését szolgálná turisztikai szakos hallgatók bevonása a programok kiértékelésébe, a kérdőíves felmérésekbe.

Egy 2003-ban végzett vizsgálat szerint évi kétszázezer fő látogató ellenére Gödöllő csak egy fél napos programot jelentett a turisták számára (SUDÁR, 2003), mára ez a helyzet talán annyiban változott, hogy a fél napból megközelítőleg egy egész nap lett, de a jövő célja mindenképpen ennek további emelése.

3.6. A rendezvény SWOT analízise

Erősségek	Gyengeségek
Budapest közelsége	
Jó közlekedés, könnyű megközelíthetőség	A belföldi turizmus gyengülése
Átlagon felüli színvonalú helyszín	Hétvégi turisztikai programok számának emelkedése a megyében és saját régióban is
A Kastély hazai és európai ismertsége	
Profi rendezvényszervezői gárda	
Jó kapcsolat a régió turisztikai és hagyományörző szervezeteivel és az Európai Királyi Rezidenciák Szövetségével	
Jó beharangozó sajtó	
A rendezvény magas színvonala A látogatók igényeinek figyelembevétele, a 21. századi körülmények megteremtése	
Lehetőségek	Veszélyek
Turista körutakba bekapcsolódás, pl. Barokk Kastélytúrák szervezését javasolni utazási irodáknak	Romló közbiztonság
Turisztika szakos hallgatók bevonása a programok értékelésébe, kérdőíves felmérésekbe	A recesszió hatására finansziális nehézségek.
	A hasonló programok mennyiségi növekedése miatt a résztvevők számának csökkenése.

43. ábra forrás: saját vizsgálat, gyűjtött adatok és KÓRÓDI et al (2011): Turizmus kutatások módszertana alapján

4. ÖSSZEGZÉS

Célom a TDK dolgozattal az volt, hogy megvizsgáljam, végez-e a Kastély utómunkálatokat, a látogatókkal vesz-e fel kérdőívet és az előadók felé adnak-e visszajelzést, illetve ezekből milyen eredményeket lehet levonni.

A feldolgozás során az elemzéshez kevés anyag állt rendelkezésre, így elkészítettem két kérdőívet. Egyet a látogatók részére, egyet pedig az előadók részére. Az ezekből visszakapott válaszok alapján készült elemzés megmutatta, hogy magát a rendezvényt alapvetően szeretik a látogatók, szívesen visszamennének jövőre is és nem igazán változtatnának semmin. Természetesen, 55 válasz alapján még nem lehet elgondolkodni a változás irányán, éppen ezért javaslom a helyszíni a kérdőív felvételt. Ha csupán a jelenlévők negyedével sikerül kitölteni a kérdőívet a rendezvény alatt, már pontosabban meghatározható, hogy mire kellene a jövőben odafigyelni vagy mire kéne nagyobb hangsúlyt fektetni, esetleg mit kéne elhagyni, megreformálni, újragondolni. Most is bemutatható egy olyan építő jellegű megfigyelés, hogy hosszú távon kezd sablonossá válni a rendezvénysorozat, érdemes lenne bizonyos elemeket, programokat rotálni. Nyilván valóan nem azokat, amik a témához szorosan kapcsolódnak, hanem a különböző kiegészítő, szórakoztató elemeket.

Az előadókkal történő kérdőív felvétel nem bizonyult túl hatékornak, hiszen 30-ból csupán 7 válasz érkezett. Ez is sokat elmond az előadókról, azonban a kapott válaszok alapján is elég sok minden levonható. Mindenképpen fontosnak tartom, hogy az előadókkal töltsenek ki kérdőívet. Ez főleg azért fontos, hogy a közös munkát a jövőben segítse. Évente nincsen olyan sok előadó a Barokk Kastélynapokon, hogy akár személyesen, a nap végén lehessen beszélni velük, vagy akár 2-3 nap elteltével telefonon felkeresni. Számukra is nagyon fontos volna a visszajelzés a Kastély részéről, és fordítva is természetesen.

Véleményem szerint kéne utómunkálatokat és utánkövetést is végezni, aminek részét képezi a fentebb említett kérdőívezés is. Az ilyen munkákból képezhető statisztikák a későbbi munka folyamán felhasználhatóak, valamint tényszerű adatokkal szolgálni egy-egy pályázat során rengeteg előnnyel jár.

A szakirodalom által meghatározott rendezvényszervezési módszereket és lépéseket nem követik a Kastély szervezői, azonban az ilyen jellegű „házi”, családi rendezvények saját kézben történő szervezése és levezénylése miatt (főként a létszám

nagysága miatt is) nem feltétlen szükséges. Viszont ahhoz, hogy a sikereiket a jövőben is meg tudják tartani, illetve még nagyobb, még több elérhessenek, érdemes időt szánni a kérdőívek felvételére, kiértékelésére és a lehetséges konklúziók levonására. A kérdőívek kialakítása során a tervben lévő újításokra is célszerű rákérdezni. Így már a következő rendezvény előtt egy évvel az ötletek megerősítést nyerhetnek. Az előadókkal történő folyamatos kontak is a jövőbeni sikereket segítené. A jó kapcsolat kialakítása és megtartása során nem csak újabb kapcsolatok születhetnének, hanem a Kastély és egyúttal a rendezvény híre is terjedhetne. Az előbb említett javaslatok megszívlelése véleményem szerint igen fontos lenne. Hiszen ahogy minden vállalkozás esetében és minden munka esetében, úgy itt is igaz:

"Összejönni - kezdés. Együtt maradni - haladás. Együtt is dolgozni - siker."

(Henry Ford)⁴³

⁴³ <http://szemelyisegfejlodes.network.hu/blog/szemelyisegfejlesztes-klub-hirei/osszejonni-kezdes-egyutt-maradni-haladas-egyutt-is-dolgozni-siker> [letöltve: 2012. 10.04.]

5. IRODALOMJEGYZÉK

1. ALLEN, J (2010): A rendezvényszervezés nagykönyve. Akadémia Kiadó, Budapest.
2. ARANY, et al (2002): Üzleti rendezvényszervezés I. B+V Lap és Könyvkiadó Kft, Budapest.
3. FALUDI, I. (1998): A gödöllői Kastély. Gödöllői Királyi Múzeum, Gödöllő
4. FARAGÓ, H (2009): Idegenforgalmi rendezvények és kongresszusok szervezése. Képzőművészeti Kiadó, Budapest.
5. FORMÁDI, K (2009): Professzionizáció új iránya a turizmus szektorban. Ph.D. értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia Doktori Program
http://phd.lib.uni-corvinus.hu/532/1/formadi_katalin.pdf [Letöltve: 2012.08.02]
6. GKRTE (2010): GKRTE közgyűlései és szakmai programjai
http://www.gkrte.hu/public/magazin2.php?id=569&kat_id=14 [Letöltve: 2012.08.22]
7. GYARMATI, I (2005): Rendezvényszervezési Kalauz, Atheneum 2000, Budapest.
8. HAHN, I (é.n.): Róma istenei.
<http://vmek.oszk.hu/05400/05422/05422.pdf> [Letöltve: 2012.09.02]
9. KÓRÓDI et al (2011): Turizmus kutatások módszertana, Pécsi Tudományegyetem
10. LÖCSEI, J (2001): Etikett és a protokoll alapjai. Szókratész Külgazdasági Akadémia, Budapest.
11. MAGYAR ÉRTELMEZŐ KÉZISZÓTÁR (1985), Akadémia Kiadó, Budapest.
12. OTTLIK, K (1999): Protokollkódex. Dinasztia Kiadó, Budapest.
13. SUDÁR, A (2003): A turizmus és a településfejlődés összefüggései Gödöllőn. Tér és Társadalom 17. évf. 2003/4, p. 67-83.
14. SZABÓ, J, Z (2011): Kulturális fesztiválok, mint a művelődés új formái. PhD értekezés, Debreceni Egyetem
http://dea.unideb.hu/dea/bitstream/2437/129798/5/Szabo_Janos_Zoltan_Ertekezes-t.pdf [Letöltve: 2012.09.22]
15. VARGA, K. (1997): Grassalkovich-Kastély Gödöllő. Gödöllői Királyi Kastélmúzeum, Gödöllő.
16. VARGA, K. (2000): a Gödöllői Kastély évszázadai. Műemlékek Állami Gondnoksága, Budapest.

- 17.UTRY, A (2007): Kulturális menedzselés, rendezvényszervezés. In: Kultúra és Kommunikációelméleti Szöveggyűjtemény, 144-147, Eötvös József Főiskolai Kiadó, Baja.
- 18.KSH (2012): Jelentés a turizmus 2011. évi teljesítményéről. KSH 2012 szeptember
- 19.CITATUM: Idézetek a kultúráról,
<http://www.citatum.hu/kategoria/Kultura/2> [Letöltve: 2012. július 24.]
- 20.RAFFAI, CS (2005): Rendezvényszervezés. Veszprémi Egyetem, Turizmus Tanszék,
<http://www.ebookscenter.co.uk/rendezv%C3%A9nyszervez%C3%A9s.html> [Letöltve: 2012. 07. 24.]
- 21.SARKADI, E (é.n.): Rendezvényszervezési ismeretek
<http://www.pannoniantourism.hu/htmls/letoltesek1.html> [Letöltve: 2012.09.10]
- 22.Hétvégi programok Pest megyében. 2012. évi rendezvények, események, fesztiválok,falunapok
- 23.<http://www.programturizmus.hu/tdestination-hetvegi-programok-pest-megyeben.html> <http://www.programturizmus.hu/tdestination-hetvegi-programok-pest-megyeben.html> [Letöltve: 2012.09. 10]
- 24.<http://www.kiralyikastely.hu/> [Letöltve: 2012.08.10]
- 25.http://tavokt.kodolanyi.hu/ifodemo/vendeglato/vendeg_lecke05.htm[Letöltve: 2012.08.22]
- 26.http://www.aktivpihenes.hu/sajtocikkek_ausztria_magyarorszag_nemetszag/savaria_tortenelmi_karneval_iden_tizenharmadik_alkalommal [Letöltve: 2012.08.23]
- 27.http://www.szoboszloivarjatekok.hu/szuletes_hu.php[Letöltve: 2012.08.23]
- 28.<http://www.boon.hu/varjatekok-diosgyorben-a-kozepekori-meseket-elevenitettek-meg/1992984>[Letöltve: 2012.08.22]
- 29.http://www.csobancvar.hu/magyar/oldalak/varjatekok_gyulaffy_napok_csobancert/[Letöltve: 2012.08.23]
- 30.<http://www.estihirlap.hu/node/15033>[Letöltve: 2012.08.24]
- 31.<http://www.kozepkoripiac.hu/hu/index.php>[Letöltve: 2012.08.25]
- 32.<http://www.programturizmus.hu/tdestination-vegvari-vigassagok.html>[Letöltve: 2012.08.25]
- 33.<http://www.programturizmus.hu/tdestination-tortenelmi-lovasjatek-kozepekori-tobbfogasos-lakoma-sumeg.html>[Letöltve: 2012.08.24]
- 34.<http://ekmk.eu/reneszansz-2008>[Letöltve: 2012.08.24]
- 35.<http://visegradmuzeum.hu/visegradi-palotanapok>[Letöltve: 2012.08.25]
- 36.<http://gyor.varosom.hu/programok/szabadido/Barokk-Eskuvo-1.html>[Letöltve: 2012.08.23]
- 37.<http://www.programturizmus.hu/tdestination-barokk-nosztalgiaik-muveszeti-fesztival-gyor.html>[Letöltve: 2012.08.23]

38. <http://www.programturizmus.hu/tdestination-romantikus-reformkor-seta-a-szazadok-kozott-balatonfureden.html> [Letöltve: 2012.08.25]
39. <http://godolloi-hirek.hu/hirek/konferencia-a-barokk-jegyeben> [Letöltve: 2012.08.27]
40. <http://www.rendezvenyt.hu/helyszin/godolloi-kiralyi-kastely/> [Letöltve: 2012.08.29]
41. http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012 [Letöltve: 2012.08.29]
42. <http://www.belfoldiutazas.hu/magyar/telepules/godollo-tortenelmi-leirasa-100486> [Letöltve: 2012.09.08]
43. http://www.gkrte.hu/public/magazin2.php?id=912&kat_id=5 [Letöltve: 2012.09.10]
44. <http://szemelyisegfejlodes.network.hu/blog/szemelyisegfejlesztes-klub-hirei/osszejonni-kezdes-egyutt-maradni-haladas-egyutt-is-dolgozni-siker> [Letöltve: 2012. 10.04.]

6. ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra A rendezvényszervezés folyamata	9
Forrás: saját vizsgálat ARANY et al, (2002) alapján	9
2. ábra Ókori harcosok felvonulása	14
forrás: www.utazzithon.hu/savaria-tortenelmi-karneval-2012-szombathely.html	14
3. ábra Szoboszlói várjáték	15
forrás: http://www.szoboszloivarjatekok.hu	15
4. ábra A középkort idéző rendezvények állandó programjai	15
Forrás: saját vizsgálat, lábjegyzet 13-19. adatai alapján	15
5. ábra Sümegi lovagi torna	16
forrás: http://www.sumegvar.hu/tortenelmi-lovasjatekok---kozepkori-lakomak	16
6. ábra Középkori piactér Egerben	17
forrás: http://www.utazzitthon.hu/images/program/kozepkori-piacter-2011-1-o.jpg	17
7. ábra Reneszánsz ünnep Gyulán	18
forrás: http://www.rendezyenyinfo.com/rendezyeny-hirek/vii-gyulai-reneszansz-karneval_3529_526795.html	18
8. ábra Barokk Esküvő	18
forrás: http://www.kisalfold.hu/gyori_hirek/barokk_eskuvo_gyorben_pompa_es_boldogito_igen_-_fotok/2234854/	18
9. ábra Korzó a reformkori fesztiválon	19
forrás: https://www.google.com/search?q=romantikus+reformkor	19
10. ábra A Kastély távlati képe	23
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/oldal.25.egyeb_szolgaltatasok	23
11. ábra Díszterem	23
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.2._diszterem	23
12. ábra Erzsébet királyné szobor a parkban	24
forrás: http://elisabeth-sissy.mindenkilapja.hu/html/19213844/render/erzsebet-szobrok	24
13. ábra a Kastély homlokzata	29
forrás: http://archiv.kiralyikastely.hu/	29
14. ábra A Kastély 2012. évi program naptára	30
forrás: saját vizsgálat a http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012 alapján ...	30
15. ábra Barokk terem	32
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.46.a_barokk_terem	32
16. ábra Díszterem	32

forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom	32
17. ábra Barokk Kastélyszínház	33
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/galeria.8.pillanatkepek__hetkoznapjainkbol	33
18. ábra Lovarda.....	33
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.52.rendezvenyek_kiralyi_kornyezetben	33
19. ábra Díszudvar	34
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/galeria.8.pillanatkepek__hetkoznapjainkbol	34
20. ábra Kastélypark.....	34
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.78.kastelyparku	34
21. ábra A Királydombi pavilon	34
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/oldal.53.kiralydombi_pavilon	34
22. ábra Vásári bábjátékos	35
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012	35
23. ábra A program	36
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012	36
24. ábra Gólyalásbas parasztkomédia	37
forrás: http://www.kiralyikastely.hu/tartalom.54.programjaink_2012	37
25. ábra A látogatók száma	39
forrás: Interjú (2. melléklet) adatai alapján	39
26. ábra A látogatók aránya	39
forrás: saját vizsgálat Interjú (2. melléklet) adatai alapján	39
27. ábra Egyéni látogatók aránya.....	40
Forrás: saját vizsgálat Interjú (2. melléklet) adatai alapján.....	40
28. ábra A rendezvény bevételei.....	41
forrás: saját vizsgálat, Interjú, (2. melléklet) adatai alapján	41
29. ábra forrás: Saját vizsgálat	43
30. ábra forrás: Saját vizsgálat	44
31. ábra forrás: Saját vizsgálat	45
32. ábra forrás: Saját vizsgálat	46
33. ábra forrás: Saját vizsgálat	47
34. ábra forrás: Saját vizsgálat	48
35. ábra forrás: Saját vizsgálat	50
36. ábra forrás: Saját forrás.....	51
37. ábra forrás: Saját vizsgálat	52
38. ábra forrás: Saját vizsgálat	53

39. ábra forrás: Saját vizsgálat	54
40. ábra forrás: Saját vizsgálat	55
41. ábra forrás: Saját vizsgálat	56
42. ábra forrás: Saját vizsgálat	57
43. ábra forrás: saját vizsgálat, gyűjtött adatok és KÓRÓDI et al (2011): Turizmus kutatások módszertana alapján	62

7. MELLÉKLETEK

1. melléklet

Konzulensi Nyilatkozat

Dr. Káposzta József, a SZIE GTK RGVI, Intézeti igazgatója, egyetemi docense nyilatkozom, hogy Szalai Orsolya Mária, a SZIE GTK Turizmus-vendéglátás szakos, BSc. nappali képzésben résztvevő 3. évfolyamos hallgató iránymutatásommal készítette a

„A Gödöllői Királyi Kastély rendezvényeinek vizsgálata különös tekintettel a Barokk Kastélynapokra”

című tudományos diákköri munkáját.

Felelősséggel kijelentem, hogy a hallgató pályamunkáját saját kutatásaira támaszkodva készítette, a szakirodalmat és a felhasznált adatokat megítélésem szerint korrekt módon kezelte.

A pályamunkát bemutatásra javaslom a 2012/2013. tanévi Kari Tudományos Diákköri Konferencián.

Gödöllő, 2012. október 29.

.....
konzulens(ek) aláírása

Hallgatói Nyilatkozat

Szalai Orsolya Mária, a SZIE GTK Turizmus-vendéglátás szakos, BSc. nappali képzésben résztvevő 3. évfolyamos hallgató nyilatkozom, hogy a 2012/2013. tanévi Tudományos Diákköri Konferenciára

„A Gödöllői Királyi Kastély rendezvényeinek vizsgálata különös tekintettel a Barokk Kastélynapokra”

címmel benyújtott pályamunka a saját munkám eredménye, a felhasznált irodalmat és adatokat korrekt módon kezeltem.

Jelen nyilatkozatommal*

- ☐ hozzájárulok ahhoz, hogy a benyújtott pályamunkám – *annak szóbeli előadását követően* – a Kari TDK Adatbázison keresztül mások számára elektronikus formában hozzáférhető legyen, valamint a Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar valamely intézetének könyvtárában megtekinthető (nem kölcsönözhető) legyen.
- ☐ hozzájárulok, hogy pályamunkám – *annak szóbeli előadását követően* – a Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar valamely intézetének könyvtárában megtekinthető (nem kölcsönözhető) legyen.
- ☐ kérem, hogy pályamunkámba csak a bírálók és a SZIE GTK TDK Szekció bizottsága tekinthessen be, mert a pályamunka adattartalma miatt pályamunkám titkosítását kértem (csak pályamunkába behelyezett titkosítási kérelem esetén választható!).

*A megfelelő választ – *döntése alapján* – kérjük, jelölje be! Valamely válasz kiválasztása kötelező!

Gödöllő, 2012. október 29.

.....
hallgató aláírása

2. melléklet

Interjú

Készült 2012. szeptember 10 –én

Kérdez: Szalai Orsolya (Sz.O) , A SZIE. Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar hallgatója

Válaszol: Pásztor Szilvia (P.Sz), a Gödöllői Királyi Kastély Közhasznú Nonprofit Kft. marketing vezetője

Sz.O: A látogatottsággal kapcsolatban mi mondható el a Barokk Kastélynapokról? Az elmúlt 11 év alatt milyen adatok születtek?

P.Sz: Pontos adatok nem állnak rendelkezésre, mivel a rendezvény a kezdetektől ingyenesen látogatható, belépési regisztráció nélkül. A megnövekedett múzeumi bevételekből és a rendelkezésre álló helyszínek töltöttségéből becsült adatok:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
7.000	8.000	7.500	elmaradt	9.000	10.000	8.000	7.500	4.500	5.800	6.500	7.000

Sz.O: Jelenleg az esemény látogatása ingyenes. Azonban a kezdetekkor még voltak fizetős programok. Hogyan és miképp változtak ezek meg? Milyen indíttatásból lett ingyenes?

P.Sz: Alapvetően a rendezvény ingyenesen tekinthető meg. Annak keretjátéka, kosztümös felvonulás, szabadtéri előadások, vásár, lovasbemutatók remélhetőleg a jövőben is ingyenesen lesznek látogathatók. Vannak azonban a Kastélynak olyan kiemelt műemléki terei, ahol egy-egy előadás megtekintése belépődíj mellett oldható meg gördülékenyen, hiszen a nagy érdeklődést így viszonylagosan „kordában” tudjuk tartani, ugyanakkor kiemelt tereink és a színvonalas előadások magasabb értéket képviselnek. A programsorozat ingyenesen megtekinthető előadásai, szabadtéri elemei elérhetővé válnak a szűkösebb anyagi körülmények között, de igényes kulturális program után érdeklődők számára is.

Sz.O: A Barokk Kastélynapok alapvetően egy családi rendezvény. Van esetleg arról valamilyen felmérés vagy adat, hogy milyen arányban vannak a látogatók között családok?

P.Sz: Szinten csak a becslésekre tudok hivatkozni: 70%-ban családok, 30%-ban egyéni külföldi és magyar látogatók tekintették meg programjainkat

Sz.O: Főként a magyarok számára szól ez a program, de nyilván külföldiek is látogatják. Hogy alakul a külföldiek aránya a magyar lakossághoz?

P.Sz: A programok összeállításának alapvetően a hazai turistákra számítunk, de vannak olyan produkciók, melyek a külföldiek számára is nagyon érdekes és színvonalas szórakozási lehetőséget nyújtanak: koncertek, kamara előadások, lovasbemutatók, vadászati bemutatók, kézműves vásár, Lacikonyha, stb.... Mivel a program augusztus elején valósul meg, szép számmal érkeznek ilyenkor a Kastélyba egyéni és utazási irodák által közvetített turisták egyaránt. Jellemzően kapunyitástól a kora délutáni órákig folyamatos a jelenlétük, kb. 20-80% jelenlétre becsülöm a magyar látogatókhoz képest.

Sz.O: Ez egy igen fontos és jelentős rendezvény a Kastély számára. A látogatottsági számokban is megmutatkozik?

P.Sz: Természetesen idei évben kimagasló hétvégét tudhattunk magunk mögött, mely a múzeumi látogatószámban mérve meghaladta a 3.200 főt!

Sz.O: Mivel ez egy ingyenes rendezvény, hogyan fedezik a ráfordított kiadásokat? A múzeumi belépő, kávézói fogyasztás és az ajándéktárgyak vásárlásából összejön ez az összeg, vagy a különböző, magán rendezvények bevételeiből is hozzátesznek?

P.Sz: A Kastély alapvetően kulturális és múzeumi funkciót lát el. Ehhez természetesen kapcsolódnak olyan rendezvények melyek nem minden esetben, vagy csak ritkán fedezik a velük járó költségeket. A program költségvetésének kalkulációja során elsődleges szempont a hatékony, költségkímélő megoldások alkalmazása. Az egyes rendezvények

műsorelemei, olyan partnerekkel kerülnek megvalósításra melyek minőségében, és tematikájában illeszkednek a Kastély színvonalához és történelméhez, ugyanakkor partnereink évek óta kedvezőbb feltételekkel vállalják fellépéseiket, hiszen számukra is komoly referenciát jelent egy ilyen megmutatkozás. A programsorozat szervezését a Kastély rendezvényszervező és muzeológus munkatársai végzik, míg a lebonyolításban a teljes személyzet részt vesz, ezért a költségvetésünk sosem tartalmaz szervezői díjazást. Fontos kiemelni a Kastélybarátok Egyesületének önkéntesen nyújtott szakmai segítségét, a Gödöllői Fiatal Művészek Egyesületének programokban, valamint Gödöllő Város Polgármesteri Hivatalának a népszerűsítésben és az egyes programokban történő együttműködését. Évek óta szépen kimutatható, hogy a megemelkedett múzeumi látogatószám, a kávézó bevételek, ajándékbolt bevétele, valamint a vásárolók és vendéglátósok által fizetett területbérleti díj fedezni tudja költségeinket.

Sz.O: Ha egész évre nézzük, akkor hogyan oszlik meg a Kastély által szervezett programok és a különböző rendezvényekre, eseményekre történő bérbeadások aránya?

P.Sz: Több éve már, hogy 5 nagyobb családi nap jellegű eseményt szervezünk. Ezeket általában a Kastély történetéhez az itt lakók életéhez köthető hiteles történelmi tényekből kiindulva szervezzük. (Erzsébet királynéhez kötődik: Ibolya nap, Koronázási hétvége, Adventi Kastélynapok. Barokk történetünkhöz köthető: Barokk Kastélynapok, Kastély építéstörténetéhez kötött: Vadásznapi)

Ezen 5 esemény meghatározó a Kastély kulturális palettáján, de a bérbeadások számához és azok bevételeihez nem hasonlíthatók.

Sz.O: Felteszem, összességében az utóbbiból származik a bevételek nagy része.

P.Sz: A bevételek jelentős része a látogatói belépőjegyből származik, de nagyon jelentős a kereskedelmi bevételek aránya is, melynek nagy hányada a bérbeadásokból tevődik össze.

Sz.O: Jelenleg milyen tevékenységeket látnak el?

P.Sz: Jelenlegi tevékenységeink:

múzeum, időszakos kiállítások szervezése,

múzeumpedagógiai programok,
kulturális programok – koncertek, előadások, fesztiválok,
hagyományos hétvégi programok szervezése,
rendezvényhelyszín béreltetése,
komplett rendezvényszervezés,
eszköz bérbeadás,
vendéglátás, gasztronómiai élménycsomagok értékesítése,
ajándékbolt,
kereskedelmi üzletek bérbeadása,
kulturális és más programok közvetítése,
könyvkiadás,
kutatószolgálat,

Sz.O: Konkrétan a Barokk Kastélynapokkal kapcsolatban vannak-e már tervek a jövőre vonatkozóan?

P.Sz: Szeretnénk, ha a Kastély falait átlépve, rangos, egész várost érintő nagy barokk ünnepség sorozattá válna ez az alapvetően 1 hétvéges esemény. Erre már volt példa a 2011-es évben, amikor a város témaéve a barokk volt, így a Barokk év jegyében számos program valósult meg és köztük 2 hétvéges fesztivál jellegű barokk Kastélynapokat szerveztünk.

Sz.O: Vannak-e régi elemek, amiket terveznek visszahozni, illetve vannak-e olyanok, amiket ki fognak venni a programok közül?

P.Sz: Folyamatosan újítjuk a programkínálatot. Mindig törekedtünk a hagyományokat hűen bemutató, eredeti környezetben megvalósuló zenei események, művészeti értékek bemutatására. A művészetek minden területét átfogó barokk program ugyanakkor méltó Grassalkovich Antalhoz, aki a kort

kutató írások szerint a zene és más művészeti irányzatok területén is követte korának divatját, fényűzését.

Sz.O: Melyek a fizetős programok a Barokk Kastélynapokon?

P.Sz: Az esti díszelőadás mindig belépődíjas.

Sz.O: Mennyire érződött a gazdasági válság hatása a programokon és a konkrétan a Barokk Kastélynapokon? Voltak-e mérhető különbségek?

P.Sz: Természetesen mérhető, a látogatószám is visszaesett és a megvalósításra fordítható költségkeret is csökkent.

Sz.O: Ahogy haladt a Kastély renoválása, felújítása úgy lettek újabb helyszínek vagy lehetőségek a Barokk Kastélynapokkal kapcsolatban?

P.Sz: Igen. A Lovarda és a park felújítása jelentős lépés a kulturális programok megvalósíthatóságában, így a Barokk Kastélynapok szervezése kapcsán is!

Sz.O: Az átadásra idén nyáron került sor. Mekkora volt az érdeklődés az újdonságok iránt?

P.Sz: Nem, idén nyáron már nem volt átadás, csak kiállítás megnyitó. Ezek az új kiállítások nagyon népszerűek, egy-egy eseményhez kapcsolódóan kínálunk kombinált szakvezetéssel bemutatott túrákat is.

Sz.O: A soros elnökség ideje alatt gondolom rengeteg új szabály került bevezetésre. Ez pozitívan vagy negatívan befolyásolta a Kastély látogatottságát?

P.Sz: Kiemelt biztonsági intézkedésekkel járó eseményeinket is gördülékenyen, a vendégek és a látogatók legnagyobb meglegedettsége mellett tudtuk megszervezni

Sz.O: Van esetleg olyan érdekesség vagy különlegesség, amit érdemes tudnunk a Barokk Kastélynapokról?

P.Sz: Mária Terézia 1751-ben tett gödöllői látogatásának alkalmából az egykori barokk vadászKastélyban a kort reprezentáló zenei eseményekkel, különleges időszaki kiállításokkal és a királyné fényes fogadtatását hűen bemutató többnapos programsorozattal idézzük fel évről évre. A program a művészetpártoló és művészeteket támogató Grassalkovichokat megidézve, a művészet különböző ágait fogja egységbe.

3. melléklet

Barokk Kastélynapok sajtó megjelenés

Címzett: Szalai Orsolya

Feladó: Tüske Boglárka <marketing@kiralyikastely.hu>

Dátum: 2012. szeptember 3. 9:03. kor átadott anyag alapján

Téma	Lapszám	Felület
Barokk Kastélynapok 2012		
heti/napilapok		
Népszabadság Bp, Pest megye kiadás (kultúra rovat)	8. 3.	1/98 (52x98mm) 4c
Magyar Nemzet	8.6. vagy 8.7.	2/100-as, ff.
Heti Válasz	8. 3.	1/4 (178,5*55 vagy 89*110) 4c

Téma	Méretek	Határidő
Barokk Kastélynapok 2012		
Óriásplakát - 3 db	TBU méreteivel egyező	
Plakát, szórólap		
Dunapart Magazin	1/2 álló: 65,5x169 mm vagy fekvő: 134x83 mm	július 18.
Pesti Műsor	¼ álló – 88 x 121 mm, fekvő – 180 x 60 mm	július 16.
Servus Magazin	1/1 vágott: 110*200 mm + 4 mm kifutó	július 14.
Kincs Program	½ oldal: 148mm x 102,5mm + 5mm kifutó	július

		16.
Bóbita	129x89,5 mm (fekvő)	július 18.
Fidelio	129x89,5 mm (fekvő), 63x182 mm (álló) Téma: MT szimfónia	július 16.

4. melléklet

Barokk Hét a Barokk Évben

2011. augusztus 6-7. és 13-14.

A Gödöllői Királyi Kastély és Gödöllő Városának közös rendezvénye

A gödöllői Kastély történetének egyik leglátványosabb eseménye Mária Terézia 1751-es látogatása volt. Grassalkovich I. Antal gróf, a Kastély építtetője rendkívüli pompával és ünnepséggel fogadta az uralkodónőt.

Felidézve a királyné itt töltött napjait, a látogatás 250. évfordulóján, 2001 augusztusában hagyományteremtő szándékkal került megrendezésre a Barokk Kastélynapok rendezvénysorozat.

A látogatás 260. évfordulóján, a Gödöllői Barokk Év kiemelt eseménye lesz, a különleges alkalomra egy hetessé bővült rendezvénysorozat, amelyet a Kastély és Gödöllő város együttműködésben rendez meg. A programok így augusztus 6-án és 14-én a Kastélyban, míg augusztus 7-én és 13-án a város megújult főterén kerülnek megrendezésre.

A rendezvény augusztus 5-én a Kastély felújított Rudolf-szárnyában a „Kincses templomok – Grassalkovich I. Antal, a barokk főúr egyházi mecénatúrája” című időszaki kiállítás ünnepélyes megnyitójával indul. A gróf 33 templomot építtetett, többségét a magyar barokk művészet élvonalába tartozó kegytárgyakkal ékesítve. A kiállítás a templomokban, plébániákon fellelhető műkincseket összegyűjtve igyekszik bemutatni a barokk főúr páratlan művészeti ízlését.

A nagyközönség számára augusztus 6-án reggel nyílnak meg a Kastély kapui ünnepélyes keretek között. A vendégeket a fanfárszóval kísért, hintón érkező Mária Terézia és Grassalkovich Antal köszönti, majd 10.00 órától kezdetét veszi az egész napos, barokk kort megidéző fesztivál. A gyerekeknek vásári bábjátékkal kezdődik a program, míg a felnőttek mindkét hétvégén jegyet válthatnak az „Élet a barokk korban” elnevezésű, borkóstolóval egybekötött tárlatvezetésre, amely során végigkalandozhatnak a Kastély barokk épületrészein, végül pedig a felújított barokk istállóban kóstolhatnak bele a barokk élet ízeibe. Az ingyenes szabadtéri programok mellett érdemes a

A Kastélybeli napok délutánján két különleges előadás idézi fel a barokk udvar életét. A rendezvény első szombatján a Marquise Együttes kalauzolja el a nézőket a Napkirály udvarába egy zenés-táncos előadással, majd a záró napon, 14-én vasárnap a Compani Canario Historikus Táncegyüttes ismerteti

A rendezvény teljes ideje alatt igényes portékáikat kínáló vásárosok forgataga és udvari

falatok elevenítik fel a
18. századi barokk
ünnepségének
hangulatát.

Átadó: Tüske Boglárka <marketing@kiralyikastely.hu>

5.melléklet

XI. Barokk Kastélynapok 2012.

A gödöllői Kastély történetének egyik legkiemelkedőbb és leglátványosabb eseménye Mária Terézia 1751-es látogatása volt. Grassalkovich I. Antal gróf, a Kastély építtetője rendkívüli pompával és ünnepséggel fogadta az uralkodónőt. Felidézve a királyné itt töltött napjait, a látogatás 250. évfordulóján, 2001 augusztusában került először megrendezésre a Barokk Kastélynapok elnevezésű rendezvénysorozat, mely a 2012 a Hölgyek Évében ismét különleges programokkal, korhű jelmezbe öltözött komédiásokkal és igényes portékáikat kínáló vásárosok forgatagával jeleníti meg a 18. századi barokk ünnepségek hangulatát.

Augusztus 11.

9.50 Grassalkovich Antal gróf fogadja Mária Terézia királynét

10.00 Gólyalábas parasztkomédia

11.00-12.00 Szűcs Mihály Huszárbandérium interaktív hagyományőrző bemutatója

11.30 Barokk foglalkozás gyermekeknek, az állandó kiállításban

14.00 „Titkok, bálók, utazások” foglalkozás gyermekeknek az időszaki kiállítás megtekintésével

15.00 Galagonya Bábszínház: Terülj, terülj asztalkám előadása

16.30 Marquise Együttes: Legyezők nyelve a Barokk Kastélyokban

19.00 Haydn: Mária Terézia szimfónia a Gödöllői Szimfonikus Zenekar előadásában a Lovardában

Folyamatosan zajló programok:

Kézműves vásár

Tulipántos Népi Játékpark fakörhintával

Póni lovaglás a parkban

Hintózási lehetőség

Lacikonyha, Kürcsi-őskalács

Augusztus 12.

9.50 Grassalkovich Antal gróf és vendége Mária Terézia az erkélyen fogadja a katonai díszőrségváltást

10.00 A Zrínyi Miklós Katonai Hagyományőrző Egyesület őrségváltása a főbejárat előtt

10.30 Portéka Színpad: Törökülésben c. mesejáték

11.30 Barokk foglalkozás gyermekeknek az állandó kiállításban

12.00-14.00 Viadalok, viadala - lovagkori és barokk interaktív katonai bemutatók

14.00 „Titkok, bálók, utazások” foglalkozás gyermekeknek az időszaki kiállítás megtekintésével

15.00 Guignol, francia vásári bábjáték a Burattinó Bábszínház előadásában

16.30 Kisfaludy Károly: Három egyszerre, komédia a Szekérszínház előadásában

Folyamatosan zajló programok:

Kézműves vásár

Tulipántos Népi Játékpark fakörhintával

Póni lovaglás a parkban

Hintózási lehetőség

Lacikonyha, Kürcsi-őskalács

***Kérdőív a Gödöllői Királyi Kastély Barokk Kastélynapok
rendezvénysorozatának értékeléséhez***

1. Mióta állnak kapcsolatban a Gödöllői Királyi Kastéllyal?

.....

2. Eddig hány rendezvényen vettek részt a Kastélyban?

- ☐ 1
- ☐ 2-5
- ☐ 6-10
- ☐ 10-15
- ☐ 15-nél több

3. A Barokk Kastélynapokon eddig hány alkalommal léptek fel?

- ☐ 1
- ☐ 2-5
- ☐ 5-10
- ☐ mind a 11 alkalommal felléptünk

4. Ha nem első alkalommal, akkor a díjazás a következő képen alakult:

- ☐ stagnált
- ☐ a válság hatására csökkent
- ☐ az elmúlt időszakhoz képest nőtt
- ☐ ingyenesen nyújtunk szolgáltatást
- ☐ egyéb:

5. A rendezvény megrendezése előtt

- ☐ több, mint 1 évvel
- ☐ 1 évvel
- ☐ fél évvel
- ☐ kevesebb, mint fél évvel kerestek fel minket.

6. A szerződéskötésre a rendezvényt megelőzően

- ☐ több, mint 1 évvel
- ☐ 1 évvel
- ☐ fél évvel
- ☐ kevesebb, mint fél évvel került sor.

7. A szerződésben meghatározott technikai feltételeket (helyszín előkészítés, hangosítás, világítás) a Kastély

- ☐ egyáltalán nem tartotta be
- ☐ nem tartotta be
- ☐ részben betartotta
- ☐ betartotta
- ☐ teljes mértékben betartotta
- ☐ nem volt a szerződésben meghatározva.

8. A szerződésben meghatározott higiénés feltételeket (öltöző, tisztálkodás) a Kastély

- ☐ egyáltalán nem tartotta be
- ☐ nem tartotta be
- ☐ részben betartotta
- ☐ betartotta
- ☐ teljes mértékben betartotta
- ☐ nem volt a szerződésben meghatározva.

9. A műsor helyszínre adaptálásában

- ☐ teljes mértékben mi döntünk
- ☐ nagy részben mi döntünk
- ☐ a Kastéllyal közösen döntünk.

10. Az általunk nyújtott szolgáltatásról visszajelzést a Kastély részéről

- ☐ kaptunk
- ☐ nem kaptunk.

11. Az általunk nyújtott szolgáltatással a Kastély

- ☐ teljes mértékben meg volt elégedve
- ☐ meg volt elégedve
- ☐ részben meg volt elégedve
- ☐ nem volt megelégedve
- ☐ egyáltalán nem volt megelégedve
- ☐ nem tudjuk, hogy mennyire volt megelégedve.

12. Évente hány hasonló rendezvényen vesznek részt országszerte?

.....

13. A többi hasonló rendezvényhez képest a Barokk Kastélynapokat hányasra értékelnék egy ötös skálán?

⇨	⇨	⇨	⇨	⇨
sokkal rosszabb	rosszabb	közel hasonló	jobb	sokkal jobb

14. Van kedvenc rendezvényük? Ha igen, melyik/melyek az/azok?

.....

15. Az Önök által nyújtott műsor milyen kategóriába sorolható:
(több válasz is lehetséges)

- ☐ komolyzene
- ☐ könnyűzene
- ☐ tánc
- ☐ színház
- ☐ gyermekszínház
- ☐ bábszínház
- ☐ szórakoztató műsor
- ☐ lovas műsor
- ☐ katonai parádé
- ☐ egyéb:

16. Melyik megyéből érkeztek a rendezvényre?

.....

7. melléklet

Kérdőív a Gödöllői Királyi Kastélyban megrendezésre került XI. Barokk Kastélynapokról

Tisztelt Hölgyem és Uram! A Szent István Egyetem hallgatója vagyok és az idén is megrendezésre kerülő Tudományos Diákköri Konferencián szeretnék részt venni. Ebben kérném az Ön segítségét. Kérem, amennyiben részt vett az idei Barokk Kastélynapokon, töltse ki az általam összeállított kérdőívet. Körülbelül 10-15 percet vesz igénybe. Segítségét előre is nagyon köszönöm! Tisztelettel: Szalai Orsolya

*Kötelező

Honnan hallott a rendezvényről? *

- ☐ plakátokról
- ☐ újságból
- ☐ a Kastély honlapjáról
- ☐ hírlevélből
- ☐ facebookról
- ☐ utazási irodától
- ☐ ismerőstől
- ☐ ismertem a rendezvénysorozatot

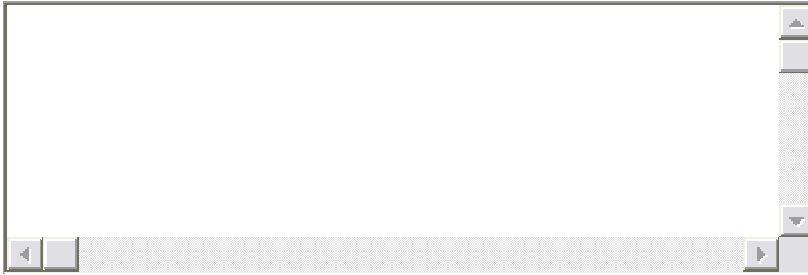
Hányadik alkalommal vett részt a rendezvényen? *

- ☐ idén először
- ☐ kevesebb, mint ötször
- ☐ több, mint ötször
- ☐ mindegyiken részt vettem

Jövőre is részt venne a rendezvényen? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Amennyiben az előző kérdésre "nem" volt a válasza, úgy miért nem venne részt jövőre a rendezvényen?

Amennyiben az előző kérdésre "igen" volt a válasza, úgy miért venne részt jövőre a rendezvényen? (több válasz is lehetséges)(több válasz is lehetséges)

- ☐ változatos programok miatt
- ☐ különlegessége miatt
- ☐ hangulata miatt
- ☐ színes gyermekprogramok miatt
- ☐ előadók miatt
- ☐ ingyenes programlehetőségek miatt

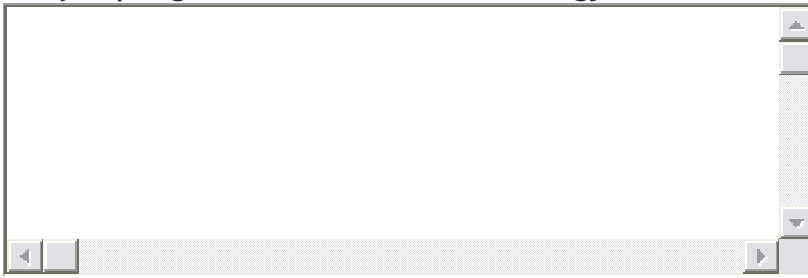
Mely programokon vett részt? *(több válasz is lehetséges)

- ☐ az ingyenes programokon
- ☐ csak a gyermekeknek szóló programokon
- ☐ csak a felnőtteknek szóló programokon
- ☐ múzeumlátogatáson
- ☐ hangversenyen
- ☐ mindegyik programlehetőségen

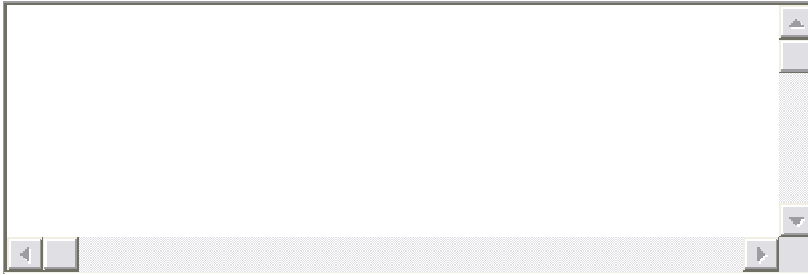
Mennyire volt megelégedve a programokkal? *

- ☐ teljesen meg voltam elégedve
- ☐ elégedett voltam
- ☐ közepesen voltam elégedett
- ☐ nem voltam megelégedve
- ☐ egyáltalán nem voltam megelégedve

Melyik program tetszett Önnek a legjobban? *

A large, empty rectangular text box with a thin black border. It has a standard Windows-style scrollbar on the right side, indicating it is a multi-line text area.

Mit változtatna a programokon? *

A large, empty rectangular text box with a thin black border. It has a standard Windows-style scrollbar on the right side, indicating it is a multi-line text area.

Igénybe vette a Kastély kávézóját? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Ha igen, akkor mennyire volt megelégedve a kávézóval?

- ☐ teljesen meg voltam elégedve
- ☐ elégedett voltam
- ☐ közepesen voltam elégedett
- ☐ nem voltam elégedett
- ☐ egyáltalán nem voltam elégedett

Igénybe vette az Ajándékboltot? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Ha igen, akkor mennyire volt megelégedve az Ajándékbolttal?

- ☐ teljesen meg voltam elégedve
- ☐ elégedett voltam
- ☐ közepesen voltam elégedett
- ☐ nem voltam elégedett
- ☐ egyáltalán nem voltam megelégedve

Összességében hogy érezte magát a rendezvényen? *

- ☐ nagyon jól éreztem magam
- ☐ jól éreztem magam
- ☐ közepesen jól éreztem magam
- ☐ nem éreztem jól magam
- ☐ egyáltalán nem éreztem jól magam

A Kastély más rendezvényein is részt vett már? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Ha igen, akkor melyik másik rendezvényen vett részt?

- ☐ Húsvét a Kastélyban
- ☐ Koronázási hétvége
- ☐ Gödöllői Vadásznapi
- ☐ Adventi Kastélynapok
- ☐ Erzsébet Királyné Karácsonyai
- ☐ Országos Vers- és Prózamondó Találkozó
- ☐ Gödöllői Kastély egykor és ma
- ☐ Súlyomreptetés és íjászbemutató
- ☐ Táncok, szerelmek, asszonyok
- ☐ Liszt Ferenc: koronázási mise
- ☐ Operett Gála
- ☐ Nemzetközi Hárfaesztivál
- ☐ Egyéb:

Ismeri Gödöllő látványosságait? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Megnézte a következő látványosságok valamelyikét? *(több válasz is lehetséges)

- ☐ Városi Múzeum
- ☐ Erzsébet-park
- ☐ Mária-oszlop
- ☐ Gödöllői-dombság Tájvédelmi Körzet

- ☐ Gödöllői Arborétum
- ☐ Kálmán Herceg szobra
- ☐ Kálvária
- ☐ Gödöllői Pályaudvar
- ☐ nem néztem meg semmi mást a Kastélyon kívül

Mennyi idő töltött Gödöllőn? *

- ☐ nem egész 1 napot
- ☐ 1 napot
- ☐ 1 hétnél kevesebbet
- ☐ 1 hetet
- ☐ 1 hétnél többet

Igénybevett szálláshely szolgáltatást? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Ha igen, akkor milyen szálláshely szolgáltatást vett igénybe?

Ha igen, akkor mennyire volt megelégedve a szálláshely szolgáltatással?

- ☐ teljesen meg voltam elégedve
- ☐ elégedett voltam
- ☐ közepesen voltam elégedett
- ☐ nem voltam elégedett
- ☐ egyáltalán nem voltam megelégedve

Visszatérne Gödöllőre a jövőben? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Honnan látogatott el Gödöllőre? *

- ☐ gödöllői vagyok
- ☐ Budapestről
- ☐ Pest megyéből
- ☐ Győr-Moson-Sopron megyéből
- ☐ Vas megyéből
- ☐ Zala megyéből
- ☐ Somogy megyéből
- ☐ Veszprém megyéből
- ☐ Komárom-Esztergom megyéből
- ☐ Fejér megyéből
- ☐ Tolna megyéből
- ☐ Baranya megyéből
- ☐ Nógrád megyéből
- ☐ Bács-Kiskun megyéből
- ☐ Heves megyéből
- ☐ Jász-Nagykun-Szolnok megyéből
- ☐ Csongrád megyéből
- ☐ Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből
- ☐ Hajdú-Bihar megyéből
- ☐ Békés megyéből
- ☐ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből
- ☐ külföldről

Kivel érkezett a rendezvényre? *

- ☐ párommal
- ☐ férjemmel
- ☐ családommal
- ☐ rokonaimmal
- ☐ csoporttal
- ☐ üzletfeleimmel
- ☐ külföldi vendégekkel

Hogyan érkezett a rendezvényre? *

- ☐ személygépkocsival
- ☐ HÉV-vel
- ☐ vonattal
- ☐ busszal
- ☐ túrabusszal
- ☐ Egyéb:

Az Ön életkora: *

Az Ön nemzetisége: magyar *

A kérdőív a következő linken megtalálható:

<file:///C:/Documents%20and%20Settings/Rendszergazda/Asztal/K%C3%A9rd%C5%91%C3%ADv%20a%20G%C3%B6d%C3%B6ll%C5%91i%20Kir%C3%A1lyi%20Kast%C3%A9lyban%20megrendez%C3%A9sre%20ker%C3%BClt%20XI.%20Barokk%20Kast%C3%A9lynapokr%C3%B3l.htm>

A GÖDÖLLŐI KIRÁLYI KASTÉLY RENDEZVÉNYEINEK VIZSGÁLATA KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A BAROKK KASTÉLYNAPOKRA

The assessment of the program series of Gödöllő Royal Palace and the Baroque Days in particular

Készítette: **Szalai Orsolya Mária**, Szent István Egyetem, Gazdaság és Társadalomtudományi Kar, Turizmus – vendéglátás szak, BSc, III.

Témavezető: **Dr. Káposzta József**, intézeti igazgató, egyetemi docens, SZIE GTK RGVI

A Barokk Kastélynapok 2012-ben 11. alkalommal került megrendezésre a Gödöllői Királyi Kastély területén. A rendezvény szervezője Gödöllői Királyi Kastély Közhasznú Nonprofit Kft. Helyszíne a Kastély parkja. Egyes programok kapcsolódnak a Kastély épületében lévő állandó vagy időszakos programokhoz is. Színházi előadásokat a Barokk Színházban tartanak. A rendezvény elnevezése- Barokk Kastélynapok- nem utal a rendezvény konkrét típusára, amit fesztivál jellegű rendezvényként lehetne talán a legrövidebben meghatározni, annak ellenére, hogy tartalmát a kevésbé általános „történelmi tárgyú rendezvény” pontosabban fejezi ki.

A dolgozatban bemutatásra kerül a Barokk Kastélynapok című rendezvénysorozat és a rendezvény helyszínéül szolgáló Grassalkovich Kastély is. A Barokk Kastélynapok idén XI. alkalommal került megrendezésre. Erre az elmúlt 11 évre vonatkozóan kívántam elemzéseket végezni, következtetéseket levonni, illetve javaslatokat tenni, azonban az anyaggyűjtés és feldolgozás során nyilvánvalóvá vált, hogy nem gyűlt össze elegendő számszaki adat és feldolgozható tényadat. Kutatásom és vizsgálatom tárgya így két kérdőív elkészítése lett. Az egyik kérdőív a rendezvény során résztvevő szolgáltatóknak szól, míg a másik a látogatóknak. Ez alapján mind a két részből kellő mennyiségű és minőségű adat folyik be.

A két kérdőívet utólagosan kitöltettem mind a szolgáltatókkal, mind a látogatókkal. A látogatókkal történő kérdőívkitöltéshez igénybe vettem egy közösség oldalt, ahol jelen vannak a Kastélyt kedvelők. A kérdőíveknek ez volt az első tesztelése, mellyel az a célom, hogy a későbbiek folyamán a Kastély is fel tudja használni és saját felmérést tudjon végezni. Az általam készített kiértékelés pedig segíthet abban, hogy a jövőre nézve milyen irányba érdemes elmozdulni. Ennek azért van jelentősége, mert eddig hiányzott egy megfelelő visszacsatolás a rendezvényről, melyre az általam készített kérdőív lehetőséget biztosíthat. Továbbá javaslatom, hogy a lehetőségekhez mérten a Kastély vegye igénybe a Szent István Egyetem Turizmus – vendéglátás szakos hallgatóit a kérdőíveztetés során. Ez a Kastély számára könnyebbség lenne, valamint a hallgatóknak is lehetőséget biztosítana, hogy gyakorlatot szerezzenek a látogatókkal való kommunikálás és viselkedés terén. Hosszú távon pedig, a kérdőívek kiértékeléséből olyan statisztikák készíthetők, melyek felhasználhatóak a különböző pályázati anyagokban is.